Plan Educacion Nacional 2030

Nationaal Onderwijsplan

De lerende in de digitale samenleving

www.ea.aw

Colofon

Plan Educacion Nacional 2030
Nationaal Onderwijs Plan 2030

"De lerende in de digitale samenleving"

Deze publicatie kwam tot stand in het kader van de beleidsnota, Nationaal Onderwijsbeleid Aruba 2030 van Directie Onderwijs Aruba. Uit deze beleidsnota vloeit voort het Plan Educacion Nacional 2030/ Nationaal Onderwijs Plan 2030, "De lerende in de digitale samenleving".

Auteurs
Coördinatieteam Nationaal Onderwijsplan 2030, Directie Onderwijs Aruba.

Redactie
Proyecto Idioma den Enseñansa, Directie Onderwijs Aruba.

Deze publicatie is een uitgave van Directie Onderwijs Aruba en kan gratis worden gedownload van de website:
www.ea.aw

Maart 2019

Dankwoord

Voor u ligt het nieuwe nationaal strategisch plan voor het onderwijs, het "Plan Educacion Nacional 2030". Aansluitend op het vorige nationaal onderwijsplan, "The Learner, Our focus", staat de leerder weer centraal.

Het plan is gemaakt door de maatschappij, de NGO's, de scholen, de leerder en het werkveld. Deze gezamenlijke inzet heeft gezorgd voor de voeding van het plan en heeft draagvlak gegeven voor de keuzes die we maken. Het plan beschrijft waarom we doen wat we doen en zet de koers uit voor de komende jaren. De ambities uit het plan worden stap voor stap gerealiseerd door een meerjarenplanning die gezamenlijk met de stakeholders vastgesteld wordt en door jaarlijks speerpunten te benoemen.

Met dit plan geven we ook antwoord op nationale en internationale economische, arbeids-, technologische, milieu-, sociale en culturele ontwikkelingen op het onderwijsterrein. We zijn ervan overtuigd dat dit plan een leidraad en inspiratiebron is voor alle stakeholders in het onderwijs. Samen kunnen we de geformuleerde ambities vormgeven en zo bijdragen aan de duurzame ontwikkeling, de cultuur en een vreedzame samenleving.

Met heel veel waardering wil ik iedereen bedanken die op een of andere wijze zich heeft ingezet voor dit plan. Jullie bijdrage was onmisbaar voor de totstandkoming van het nieuwe nationaal strategisch plan voor het onderwijs: "Plan Educacion Nacional 2030".

Drs. A.M.R. Proveyer-Groot
Directeur Directie Onderwijs Aruba

Opgedragen aan de lerende:

Dedicate These Songs

You are a marvelous song,
A lyrical masterpiece!
One with a different beat,
The kind who's not for everyone.

Your notes are meticulously laid out,
In a pitch only some can hear.
To play alongside you,
One would also have to see,
And experience the melody aloud.

A full sensory adventure,
that is your life.
The dance to find delicate steps,
Merged beautifully into rhythmic shapes.
The Master Composer has assembled
the crescendo just right!

I hope you one day recognize,
On days you feel out of tune,
That it might be in falsetto or a decided rasp.
It is only my attempt to sing along with you,
And harmonize.

So, as each section in this symphony is arranged,
Please know The Conductor is at work.
Have patience, sometimes there's a drop.
Just pick up the mic,
We all want to hear your song!

by Amanda Britten and her Mom

Voordracht tijdens de Onderwijsweek
i.h.k.v. het Nationaal Onderwijsplan 2030
te Plaza Padu op 27 oktober 2018.

Inhoudsopgave

1 Onze Context 9

1.1 Vooraf 10
1.2 Uitgangspunt SDG 4 10
1.3 Proces 11
1.4 Onderwijs in beeld 12
1.5 Ontwikkelingen 16

2 Waar zijn we nu 21

2.1 Positiebepaling 22
2.2 Toekomst versus heden (Gap-analyse) 24

3 Onze Ambities 27

3.1 Missie, Waarden en Visie 28
3.2 Beleidsambities 2030 en beleidsvoornemens 29

4 Hoe wij daar komen 31

4.1 Strategische doelen 32
4.2 Onderwijsimplicaties 38

5 Van plannen naar doen 41

5.1 Strategiekaart 42
5.2 Het meten van de resultaten 44
5.3 Acties 46

Bijlage: Overzicht stakeholders
Geraadpleegde literatuur

1 Onze Context

1.1 Vooraf
1.2 Uitgangspunt SDG 4
1.3 Proces
1.4 Onderwijs in beeld
1.5 Ontwikkelingen nationaal en internationaal

1.1 Vooraf

In december 2017 heeft de Minister van Onderwijs, Wetenschap en Duurzame Ontwikkeling aan Departamento di Enseñansa (DEA) opdracht gegeven om te komen tot een nieuw strategisch onderwijsplan. Gedurende de afgelopen 10 jaar had Aruba het Nationaal Onderwijs Plan (NOP) 2007-2017. In het kader van "Aña di Papiamento", is op verzoek van de minister gekozen voor een nieuwe benaming, te weten Plan Educacion Nacional 2030 (PEN). Hierbij wordt naast het formele onderwijs, ook aandacht geschonken aan non-formeel onderwijs. Dit in het kader van lifelong learning waar leren gedurende het hele leven en in verschillende vormen plaatsvindt.

Het doel van het Nationaal Onderwijsplan is een visie en richting te geven voor een onderwijs van kwaliteit dat toekomstbestendig is. Het plan vloeit voort uit de beleidsnota Nationaal Onderwijsbeleid Aruba 2030 van Directie Onderwijs Aruba.[1]

Vroeger was onderwijs alleen voorhanden in een elitaire formele vorm. Na de overgang naar massaonderwijs is nu het digitale tijdperk aangebroken, waarbij de leerder de regie over zijn/haar eigen leren wil nemen. Ons land bevindt zich in de fase van nation building, waarbij de eenheid in verscheidenheid zich uit in een nationale identiteit. Deze ontwikkeling wordt ondersteund door innovaties in het onderwijs op onder andere het gebied van Papiamento dat als bindende factor in onze samenleving fungeert. Het onderwijs combineert het Arubaanse eigene, dat zich uit in een geworteld zijn in de samenleving en haar taal en cultuur, met een open blik voor mondiale ontwikkelingen.

De internationale en nationale ontwikkelingen op onderwijsgebied leiden er dan ook naar toe om ons onderwijs zodanig in te richten om de leerder hierin te faciliteren.

1. www.ea.aw

De ontwikkelingen op het gebied van de Sustainable Development Goals (SDG's) oftewel de duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties waren de drijfveer om het Nationaal Onderwijs Plan tot en met het jaar 2030 te laten lopen. In dit plan wordt een strategische visie uitgelijnd voor het onderwijs van Aruba voor de komende 11 jaar. Deze strategische visie loopt dan ook hand in hand met de internationale ontwikkelingen ten behoeve van de ontwikkelingen en de commitment van Aruba voor de implementatie van de Sustainable Development Goals.

1.2 Uitgangspunt SDG 4

In 2015 heeft de Verenigde Naties ontwikkelingsdoelen geïdentificeerd genaamd de Sustainable Development Goals (SDG's). De SDG's bestaan uit 17 doelstellingen. Deze doelstellingen zijn onderling verbonden. Het doel is dan ook om wereldwijd een einde te maken aan armoede en ongelijkheid, de planeet te beschermen en ervoor te zorgen dat alle mensen in vrede en welvaart leven. Het gaat erom een balans te creëren tussen "planet, people, prosperity and peace", om zo samen te bouwen aan een meer duurzame en betere wereld voor iedereen. Een van de ontwikkelingsdoelen van de VN, namelijk de SDG 4 richt zich op onderwijs. SDG 4 is dan ook "Quality of Education" oftewel kwaliteitsonderwijs. Hieronder wordt verstaan: het verzekeren van gelijke kansen tot kwaliteitsvol en inclusief onderwijs en het bevorderen van levenslang leren voor iedereen.

Education 2030

Bron: Regional Center for Education Planning – under the supervision of UNESCO

1.3 Proces

Net als tijdens de NOP 2007-2017 is gekozen voor een participatief proces, waar stakeholders binnen en buiten het onderwijs hun bijdrage kunnen geven aan de totstandkoming van de visie voor het onderwijs 2030.
De volgende activiteiten hebben plaatsgevonden:

1. 67 consultaties met stakeholders uit de onderwijs-, sociale, economische, natuur en milieu, financiële en bestuurlijke sector;
2. 4 activiteiten omtrent kwaliteit van het onderwijs, innovaties en best practices;
3. enquêtes onder docenten en maatschappij, met respectievelijk 396 en 127 respondenten;
4. deskresearch;
5. analyse van alle informatie en data en komen tot synthese.

Onderwerpen die aan bod kwamen:

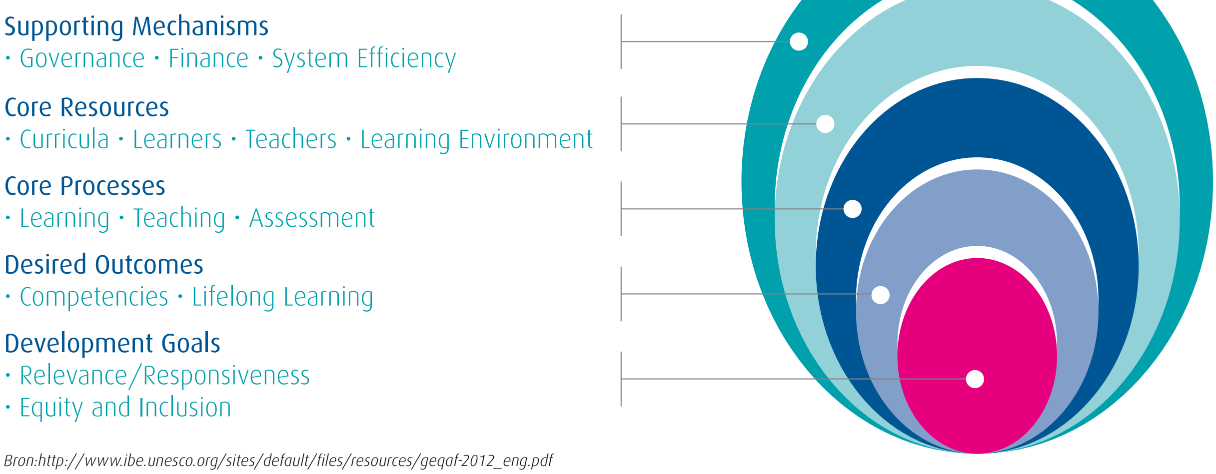
- ontwikkelingen wereldwijd en op Aruba;
- benodigde competenties;
- aandachtspunten voor onderwijs;
- visie onderwijs 2030.

Instrumenten die ingezet zijn:
Er is gebruik gemaakt van de SWOT analyse voor het evalueren van het NOP 2007-2017 en als eerste verkenning van de huidige en gewenste situatie in het onderwijs. Ter verdieping is de General Education Quality Analysis Diagnosis Framework (GEQAF) toegepast. Dit door het Unesco in 2012 ontwikkelde kwaliteitskader is een instrument om een diagnose en analyse te maken van de kwaliteit van het onderwijs en ondersteuning te geven bij het bevorderen van kwaliteit van het onderwijs. Het GEQAF richt zich op:

- ontwikkelingsdoelen (development goals);
- gewenste resultaten (desired outcomes);
- kernprocessen oftewel primaire processen (core processes);
- kernbronnen (core resources);
- ondersteunende mechanismen.

Met ontwikkelingsdoelen wordt bedoeld dat onderwijs van kwaliteit relevant moet zijn en moet kunnen aansluiten op de ontwikkelingen in de maatschappij (responsiveness). Daarnaast moet onderwijs van kwaliteit gelijke kansen (“equity”) en inclusie stimuleren. De resultaten moeten zich er op richten dat studenten competenties ontwikkelen om mee te kunnen met de ontwikkelingen en te kunnen participeren in de maatschappij. De rol van lifelong learning om zich steeds aan te passen aan de snelle veranderingen is van belang. De primaire processen richten zich op het leren, de pedagogisch-didactische aanpak en het toetsen van het geleerde. Bij de kernbronnen wordt gekeken naar de curricula, de lerende, de leraar en de leeromgeving. Bij ondersteunende mechanismen wordt het belang van goed bestuur, financiën en efficiëntie van het systeem benadrukt. Deze punten komen ook weer overeen met de SDG-4.

UNESCO General Education System Quality Analysis/Diagnosis Framework (GEQAF)

Bron:http://www.ibe.unesco.org/sites/default/files/resources/geqaf-2012_eng.pdf

1.4 Onderwijs in beeld

Het plan is opgesteld tegen de achtergrond van ontwikkelingen in het onderwijs en de maatschappij. De overheid heeft als taak de zorg voor onderwijs. Op Aruba wordt zowel openbaar als bijzonder onderwijs gegeven voor kinderen en jongeren. Ieder kind, van 4 tot en met 16 jaar, dat op Aruba woont, is leerplichtig (Leerplichtverordening, 2014). Daarnaast wordt er gezorgd voor onderwijs op middelbaar, hoger niveau en onderwijs voor volwassenen.

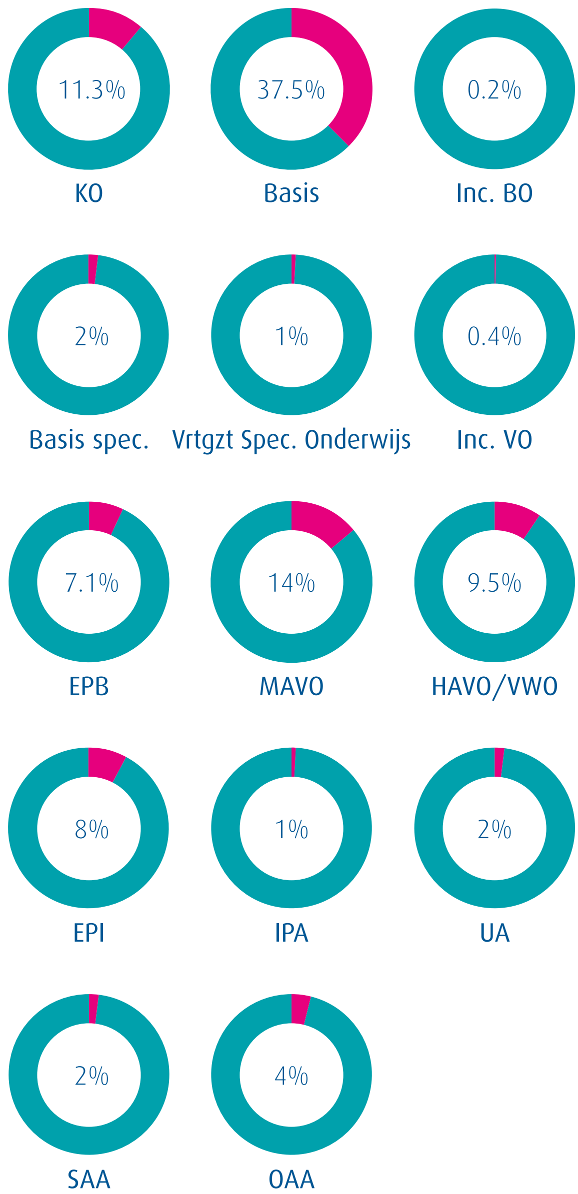
In de infographics wordt het volgende weergegeven: aantal onderwijsdeelnemers, aantal scholen en schoolbesturen, aantal leraren en hun bevoegdheden, de leerling/leerkracht-ratio, klassengrootte, doorstroom in het onderwijs, zittenblijvers, slagingspercentage en onderwijsuitgaven.

- Doorstroom
- Docenten
- Leerlingen/leerkrachten ratio
- Gemiddelde omvang, klas per schooljaar

- Onderwijs-outcome
- Doorstroom
- Zittenblijvers
- Studenten buitenland of Aruba

Onderwijsdata Aruba

Percentage leerlingen in een bepaald schooltype 2017/2018

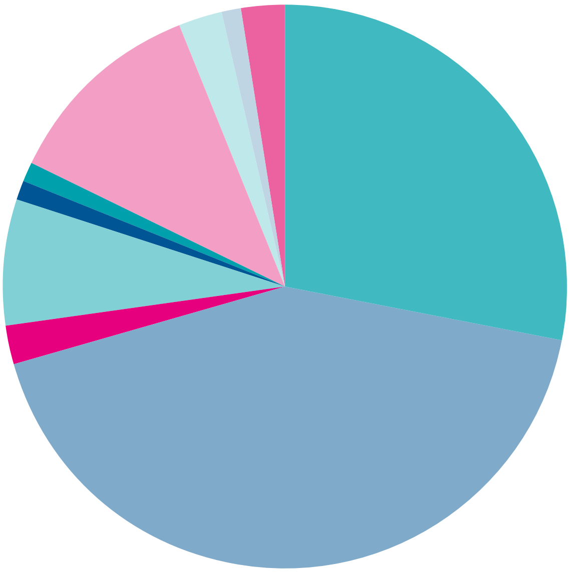

Onderwijs in Beeld

Op deze pagina wordt een beeld gegeven van het aantal deelnemers, instellingen en personeelsleden en de omvang van de financiën voor het Arubaanse onderwijs. De overheid subsidieert 9 schoolbesturen: D.P.S., S.K.O.A., S.O.A.Z.A, S.P.C.O.A, S.E.P.B., S.M.O.A., S.V.E.O.A., S.V.G.A. en S.A.A.

Het aantal onderwijsinstellingen per schooltype

- Kleuteronderwijs 24
- Basisonderwijs 36
- Incorporatieonderwijs 2
- Basis speciaal onderwijs 6
- Voortgezet speciaal onderwijs 1
- EPB 1
- MAVO 10
- HAVO/VWO 2
- EPI 1
- HO (IPA en UA) 2

Uitgaven onderwijs door de overheid 2017/2108 (exclusief fondsen)

- Uitgaven (Awg.)
- Studiefinanciering (Awg.)

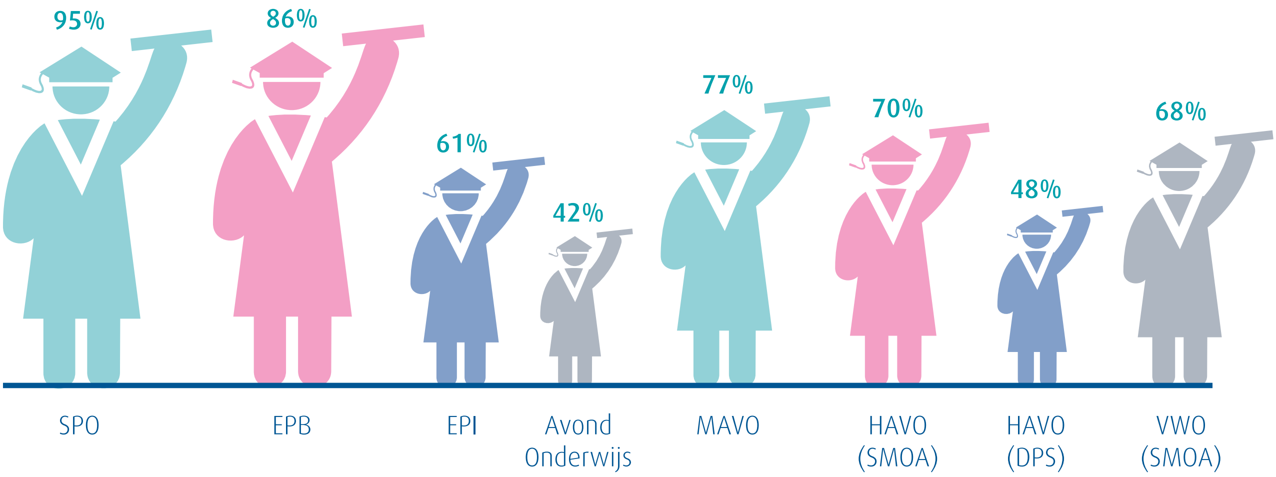
Totaal aantal deelnemers	
Aantal leerkrachten	1649
Aantal leerlingen	23348
Aantal deelnemers per onderwijstype	
Kleuteronderwijs	2639
Basisonderwijs	8746
Incorporatie BO	45
Basis speciaal onderwijs	450
Voortgezet speciaal onderwijs	314
Incorporatie VO	86
EPB	1678
MAVO	3299
HAVO/VWO	2229
EPI	1832
IPA	219
UA	473
Avond (SAA)	432
Avond (OAA)	906

Aantal actieve studenten met een studielening	Aantal actieve studenten buitenland	Aantal actieve studenten Aruba	Totaal aantal actieve studenten
2016-2017 Periode 2	**653**	**555**	**1208**
2017-2018 Periode 1	**948**	**513**	**1461**

Bron: afdeling studiefaciliteiten Directie Onderwijs

Terug naar inhoudsopgave

Slagingspercentage in 2017/2018

Bron: Onderzoek en statistiek-Departamento di Enseñansa

Percentage doorstroom van het basis naar het voortgezet onderwijs in schooljaar 2017/2018

	SPO	EPB	MAVO	HAVO
M	**1.8%** (12)	**17.5%** (115)	**63.6%** (417)	**15.9%** (104)
V	**1.3%** (9)	**10.1%** (72)	**61.3%** (436)	**26.2%** (186)
Totaal	**1.5%** (21)	**13.7%** (187)	**62.4%** (853)	**21.2%** (290)

Bron: Dienst Inspectie van het Onderwijs

Percentage zittenblijvers in schooljaar 2017/2018

	Basis	EPB	MAVO	CB HAVO / VWO	HAVO	VWO	EPI
Leerj.1	12.3	9.9	14.5				22.6
Leerj.2	7.5	8.2	12.2	-	7.1		21.3
Leerj.3	6.3	6.6	16.2	-	20.1	1.4	28.7
Leerj.4	7.5	15.4	17.3	0	29.7	15.4	31.4
Leerj.5	5.7				23	10.2	
Leerj.6	1.7					22.9	

** grijze vlak: niet van toepassing   ** Cijfers lange traject Havo niet bekend.*
Bron: Onderzoek en Statistiek-Departamento di Enseñansa

Terug naar inhoudsopgave

1.5 Ontwikkelingen

Internationale en nationale invloed en ontwikkeling

Een onderwijssysteem vormt deel van het nationaal strategisch beleid van een land. Het strategisch beleid op nationaal niveau sluit aan op de internationale ontwikkelingen.

Internationale ontwikkelingen

Technologie en innovatie

Technologische ontwikkelingen zoals digitalisering, kunstmatige intelligentie en de vierde industriële revolutie hebben invloed op het leren. Een individu moet de vaardigheid hebben om constant te leren, zich op een snelle manier aan te passen en het geleerde toe te passen.

Arbeid en economie

Innovatie heeft invloed op het soort banen en de manier van werken. Wereldwijd heeft men het over "Future of work". Daarmee wordt bedoeld dat in de toekomst, banen zullen verdwijnen en nieuwe (nog onbekende) banen in de plaats zullen komen. Door globalisering en economische ontwikkelingen, is er toenemende ongelijkheid in welvaart en welzijn. De SDG 8 richt zich op waardig werk (decent work) en economische groei voor iedereen.

In de toeristische sector is de interesse vooral hoog voor authentieke bestemmingen met respect voor de natuur.

Volgens World Economic Forum, zal een verschuiving plaatsvinden in de gevraagde vaardigheden in 2022.

2022 Skills Outlook

WORLD ECONOMIC FORUM

COMMITTED TO IMPROVING THE STATE OF THE WORLD

Growing

1 Analytical thinking and innovation
2 Active learning and learning strategies
3 Creativity, originality and initiative
4 Technology design and programming
5 Critical thinking and analysis
6 Complex problem-solving
7 Leadership and social influence
8 Emotional intelligence
9 Reasoning problem-solving and ideation
10 Systems analysis and evaluation

Declining

1 Manual dexterity, endurance and precision
2 Memory, verbal, auditory and spatial abilities
3 Management of financial, material resources
4 Technology installation and maintenance
5 Reading, writing, math and active listening
6 Management of personel
7 Quality control and safety awareness
8 Coordination and time management
9 Visual, auditory and speech abilities
10 Technology use, monitoring and control

Bron: Future of Jobs Report 2018 World Economic Forum

Politiek, mondiale verdragen en agenda

De Verenigde Naties (VN) heeft de Sustainable Development Goals op de internationale agenda gezet. Meer dan 170 landen werken ondertussen aan de SDG goals. De VN Agenda 2030 richt zich op het beëindigen van armoede en ongelijkheid, de planeet beschermen en zorgen dat alle mensen in vrede leven. Naast de VN Agenda 2030 wordt er ook hard gewerkt om de Mensenrechten- en Kinderrechtenverdragen na te komen. Deze richten zich onder andere op gelijke kansen en inclusie voor iedereen.
In Venezuela is er sprake van een grote uitstroom van mensen uit Venezuela naar de buurlanden en de ABC-eilanden wegens de politieke en sociaal-economische ontwikkelingen aldaar.

Onderwijs

Zoals eerder beschreven is één van de ontwikkelingsdoelen van de VN de SDG 4. De SDG 4 richt zich op kwaliteit van het onderwijs.
In Nederland en Vlaanderen zijn ook rapporten over de toekomst van het onderwijs gepubliceerd. Nieuwe vaardigheden in het primair onderwijs en voortgezet onderwijs volgens Platform Onderwijs 2032 (2016) zijn: creativiteit, nieuwsgierigheid, omgaan met vrijheid en verantwoordelijkheid, over grenzen heen kijken, kansen van de digitale wereld benutten en betekenisvol onderwijs op maat.

In Leren en Onderwijzen in Vlaanderen 2030 (Kessels, 2013) wordt het belang van de rol van de leraar, bij het bereiken van kwaliteit van onderwijs beschreven. Dit vraagt niet alleen meer waardering voor het beroep van de leraar, maar vergt ook dat leraren hogere prestaties leveren. Ook wordt de toenemende complexiteit van de competenties van de leraar aangegeven. De leraren zullen meer behoefte hebben aan professionele ruimte en zeggenschap bij het ontwerp en de inrichting van het onderwijs. Het beroep van leraar zal ook aantrekkelijk gemaakt moeten worden, om zo nieuwe leraren aan te trekken. Daarnaast wordt ook het belang aangegeven van aantrekkelijk onderwijs om levenslang leren te stimuleren. De nieuwe manieren van opleiden, leren en ontwikkelen zijn in deze tijd anders, en er zal daarop ingespeeld moeten worden. Naast aanbodgerichte werkwijzen is er ook meer belangstelling voor benaderingen die zich richten op zelfsturend leren welke gebaseerd zijn op intrinsieke motivatie. Digitalisering faciliteert het leren, maar heeft ook implicaties voor onder andere de taalverwerving en sociale vaardigheden bij de lerende. Ook de leraren zullen de nodige vaardigheden moeten hebben op het gebied van digitaliseren. De nieuwe generatie die vanaf de geboorte opgroeit in de digitale wereld zal anders leren, informatie zoeken en kennis ontwikkelen.

Nationale ontwikkelingen

De internationale ontwikkelingen hebben invloed op ontwikkelingen hier op Aruba.

SDG's en Mensenrechten- en Kinderrechten commissies

Aruba zet zich als deel van het koninkrijk ook in om aan de SDG's te werken, en als voorbeeld te fungeren voor het Caribisch gebied. Men ziet het belang in van dataverzameling om te komen tot evidence-based policy. Er zijn verschillende initiatieven op dit gebied. Momenteel is Directie Economische Zaken bezig met de stakeholders, om te komen tot een Nationaal Strategisch Plan (NSP). Hierin worden gezamenlijk de SDG's uitgewerkt. Directie Onderwijs werkt samen met stakeholders hierin aan "Quality of life and wellbeing" en "Youth Empowerment".

Op Aruba zijn er verder Mensenrechten- en Kinderrechten commissies ingesteld, waarin een vertegenwoordiger van onderwijs deelneemt. Naast het rapporteren aan de Verenigde Naties, adviseren ze de regering en werken ze aan bewustwording omtrent mensen- en kinderrechten onder andere ter bevordering van gelijke kansen en inclusie op Aruba.

Technologie en innovatie

Het innovatiebureau Futura op Aruba werkt aan verschillende projecten die aansluiten bij de ontwikkelingen wereldwijd. Als uitgangspunt wordt gebruik gemaakt van het innovatieplan "Isla Innovativo" (CBA, 2018). Een van de kernambities is het bereiken van een lerende maatschappij. Vaardigheden die van belang worden geacht zijn creativiteit en verbeeldingskracht, technologische kennis, 21^{e} eeuwse vaardigheden, coderen, entrepreneurial mindset en volhardendheid. De focus wordt

Terug naar inhoudsopgave

gelegd op future skills in plaats van future jobs. Het menselijk kapitaal wordt dan ook gezien als de meest belangrijke factor om innovatie mogelijk te maken. In het innovatieplan "Isla Innovativo (CBA, 2018), staat dat 65% van de kinderen in het primair onderwijs banen zullen gaan uitoefenen die nu niet bestaan. De overheid dient als innovatiepartner aanzienlijke investeringen te doen in het menselijk kapitaal.

Arbeid

Directie Arbeid werkt ook aan de VN Agenda 2030 en geeft aandacht aan fatsoenlijk werk, een fatsoenlijk loon en goede werkomstandigheden (decent work). Momenteel zijn ze bezig met de National Action Plan for the Youth Employment. Er wordt samengewerkt met Directie Onderwijs voor een betere aansluiting op de arbeidsmarkt.

Economie

Aruba kent één economische pilaar voor nu en de komende tijd, namelijk toerisme. Men wil overgaan naar toerisme van kwaliteit, maar er wordt ook een indicatie gegeven dat er meer groei zal zijn in kwantiteit (meer hotels). De overheid wil naar meerdere kleine pilaren die samen dezelfde economische impact hebben als toerisme. Dit vergt onder andere creativiteit en ondernemerschap. Het economisch beleid richt zich ook op het ontwikkelen van ondernemerschap bij de lerende.

Demografie

Volgens een prognose gemaakt door CBS, in *"Aruba. 50 jaar sociaal-demografische ontwikkelingen"*, wordt verwacht dat het aantal in het buitenland geboren inwoners van Aruba in de toekomst zal stijgen. De groei van het aantal immigranten is sterk afhankelijk van demografische karakteristieken van de bevolking van Aruba en van economische omstandigheden. Economische groei zal de behoefte aan steeds meer arbeiders vergroten. Voor 2030 wordt verwacht dat de vruchtbaarheidscijfers (aantal geboortes) laag zullen zijn en de vergrijzing verder zal stijgen. Op Aruba is er sprake van verlaging in geboortecijfers. Volgens de prognose van het CBS zullen er in 2030 in totaal 31 kleuterscholen, 45 basisscholen en 11 middelbare scholen nodig zijn.

Sociaal

Op Aruba is er sprake van een sociale crisis. Door middel van het Sociale Crisisplan werkt Directie Sociale Zaken samen met verschillende partners aan activiteiten om hier verandering in te brengen. Volgens de stakeholders moeten we komen tot een zorgzame samenleving, waarin we ons meer betrokken voelen met onze maatschappij en moeten de normen en waarden versterkt worden. Ouders moeten krachtiger worden in het opvoeden. Kinderen moeten leren zich beter te uiten en moeten gestimuleerd worden om op het goede pad te blijven. En er moeten strategiën bedacht worden om kinderen te leren goede keuzes te maken en moet er aandacht zijn voor de sociale omgeving, de leeromgeving en de naschoolse opvang.

Natuur en milieu

Momenteel is de natuur en het milieu niet in balans met de economische ontwikkelingen en loopt de natuur hoog risico dat die compleet verloren gaat. Mensen moeten bewuster worden van het belang, van behoud en bescherming van de natuur, en een gezond milieu en ook ernaar handelen. Duurzaam leven, dus natuur en milieu in balans met economische en sociale ontwikkelingen, moet hoog op de agenda staan.

Cultuur

De cultuur van Aruba als identiteit van het land wordt vanuit verschillende invalshoeken van belang geacht.

Cultuur als:

- bindende factor (samen een eenheid);
- bron van inkomsten en economische concurrentie (toerisme) met andere landen wereldwijd (authentiek product);
- socialisering van mensen die op het land wonen (mensen voelen zich trots en betrokken bij het land en werken samen voor de welvaart en welzijn van het land);
- ontwikkeling van creativiteit;
- binding met de natuur.

De rol van onderwijs in het behoud en de ontwikkeling van de Arubaanse cultuur is heel belangrijk. Naast kennis van cultuur, speelt cultuur een rol in het ontwikkelen van creativiteit en creatief denken.

Onderwijs

In het onderwijs vinden de volgende ontwikkelingen plaats:

- In de adviesnota Voorschoolse Ontwikkeling "Spelenderwijs Ontdekken: De eerste stap op weg naar levenslang leren" (maart 2018) worden de inzichten met betrekking tot het stimuleren van de ontwikkeling van het jonge kind beschreven, met als doel deze verder uit te werken en in de kinderopvang op Aruba te implementeren;
- Implementatie van Scol Arubano Multilingual (SAM) in het primair onderwijs. SAM is erop gericht om Papiamento een plek te geven binnen het onderwijsstelsel naast de talen Nederlands, Spaans en Engels;
- Invoering van kerndoelen primair onderwijs;
- Uitvoering Conscious Discipline® traject;
- Invoering van een nationale doorstroomtoets voor alle leerlingen in klas zes (6) van de basisschool;
- Invoering van Nationaal Beleid Beroepsonderwijs waar gewerkt wordt aan meer samenhang in het beroepsonderwijs, een nieuwe structuur voor het bereiken van de competenties (beroepskwalificatiestructuur) en het verbeteren van de aansluiting met de arbeidsmarkt;
- Ontwikkelingen in de invulling van het curriculum bij het AVO, onderzoek naar andere vormen van examinering en onderwijsprogramma's;
- Ontwikkelingen op het gebied van internationalisering, digitalisering en een kwaliteitsstandaard in het hoger onderwijs.

KIDS

2 Waar zijn we nu

2.1 Positiebepaling
2.2 Toekomst versus heden (Gap-analyse)

2.1 Positiebepaling

Zowel bij de consultaties over *internationale ontwikkelingen als bij nationale ontwikkelingen* is het belang van duurzaam denken en leven sterk naar voren gekomen. Daarnaast vraagt deze tijd nieuwe competenties om mee te kunnen gaan met de snelle veranderingen en ontwikkelingen. Op Aruba wordt het belang van eenheid en authenticiteit van Aruba als belangrijke kansen gezien om wereldwijd te concurreren en overleven. Uit de consultatierondes is gebleken dat de *externe stakeholders* belang hechten aan Lifelong Learning en 21e eeuwse vaardigheden. Van de 21e eeuwse vaardigheden werden communicatieve vaardigheden, kritisch denken en creatief denken het meest genoemd.

De *instanties die jongeren vertegenwoordigen* geven aan dat er in het onderwijs meer ingezet moet worden op "youth empowerment" zodat de jongeren met een sterke sociaal-emotionele basis en de nodige kennis en vaardigheden hun potentieel kunnen bereiken. Vanuit de *maatschappij* werd aangegeven dat scholen daadwerkelijk toegankelijk moeten zijn voor leerlingen met fysieke en emotionele beperkingen. Het onderwijs moet gericht zijn op wat de leerlingen wel kunnen in plaats van wat leerlingen niet kunnen. Communicatie en wederzijds respect wordt als een belangrijke waarde gezien. Dit zowel tussen leerlingen en docenten als school, schoolleider/docenten en ouders. Van de docenten wordt een professionele houding verwacht. Van belang is dat er een vangnet is voor degenen die uit het systeem vallen. Het onderwijs moet de moderne ontwikkelingen kunnen reflecteren; door actueel technisch en digitaal materiaal, schoolgebouwen in goede staat, ontwikkeling van kennis door meer praktijk en 21e eeuwse vaardigheden. Het kunnen uiten en beargumenteren van een eigen mening is cruciaal in de ontwikkeling van een kind en jongvolwassene.

Vanuit de *vakbonden* worden het belang van goede arbeidsomstandigheden, de veiligheid op school, een sterke zorgstructuur, samenwerking met verschillende instanties op het gebied van zorg en meer respect voor het beroep van docent door de maatschappij naar voren gebracht.

In *het onderwijs* wordt ook het belang ingezien om mee te gaan met de ontwikkelingen en de lerende zo goed mogelijk voor te bereiden voor de toekomst. Van de maatschappij en arbeidsmarkt wordt door het onderwijs ook verwacht dat dezen de lerende een plek kunnen geven, zodat deze zich als persoon en burger kan ontwikkelen. Vooral de kwetsbare doelgroepen moeten meer kansen kunnen krijgen op de arbeidsmarkt. Inclusie in het onderwijs wordt van belang geacht maar de nodige steun en richtlijnen ontbreken. Verschillende innovaties en acties worden genomen ter verbetering van het onderwijs. Over het algemeen is te constateren dat het onderwijssysteem weinig flexibel is om zich snel aan te kunnen passen aan de ontwikkelingen van de maatschappij en de behoeften van de lerende. De verschillende onderwijsroutes (kleuter-, basis-, voortgezet en hoger onderwijs in binnen- en buitenland) sluiten niet goed aan en de mogelijkheden sluiten niet aan bij de behoefte van elke lerende. Daarnaast heeft de sociale crisis op Aruba invloed op het onderwijs. De sociaal-emotionele problemen hebben invloed op het leren en gedrag. De opvoedvisie van ouders moet versterkt worden. In het onderwijs wordt het belang onderkend dat nieuwe vormen van pedagogisch-didactische aanpak aanwezig moeten zijn om zo met de tijd mee te gaan (onder andere meer door skill-based onderwijs en formatief toetsen). En ook dat het aanbod en de leeromgeving van het onderwijs aantrekkelijk moet zijn.

Jongeren geven aan dat ze in het onderwijs meer willen leren van reële levenssituaties en praktijkonderwijs, en dat taalvakken interessanter en relevanter worden aangeboden, dat er clubs voor studenten zijn, en dat vrijwilligerswerk als onderdeel van het curriculum wordt, dat er beloningen in studiepunten voor extra-curriculaire activiteiten zijn, dat er meer aandacht voor kunstzinnige vorming is en dat er digitalisering met online lessen en digitaal materiaal voorhanden is. Daarnaast moeten andere vormen van lesgeven en verschillende opleidingen aangeboden worden zodat alle leerlingen daadwerkelijk een kans hebben om een diploma te behalen.

Op *nationaal niveau* wordt het gebrek aan een monitoringssysteem als een grote uitdaging ervaren. Er is geen zicht op de daadwerkelijke uitdagingen in de praktijk. De gefragmenteerde aard van het onderwijssysteem samen met de taalproblematiek maakt het op structureel niveau complex om een aansluiting en doorstroming te garanderen, waardoor er een grote uitdaging is voor de vroegtijdig schoolverlaters. Op meso niveau vanuit de schoolbesturen maar ook scholen zijn de beperkingen vanwege het subsidiesysteem een grote uitdaging, waardoor innovatie en veranderingen afhankelijk worden van beschikbare fondsen.
Het personeelsbeleid is een grote uitdaging, gezien er nog geen beslissing is over het functiehuis en de concrete verbeteringen in het functioneren van docenten (bijvoorbeeld beloning bij goed presteren), nog niet zijn gestart.

Van belang is dat de docenten en school de nodige steun krijgen bij het uitvoeren van de werkzaamheden. De randvoorwaarden blijven een uitdaging om dit te kunnen bereiken. Dit wordt zowel door docenten als andere stakeholders in het onderwijs naar voren gebracht. Met randvoorwaarden wordt bedoeld: een actueel (updated) curriculum, de leeromgeving, de infrastructuur, de zorgstructuur (zowel voor docenten als leerlingen), de nodige deskundigheidsbevordering voor docenten, de ondersteunende mechanismen zoals financiën, efficiënte bekostigingssystematiek, processen, communicatie met stakeholders, de arbeidsomstandigheden, de cultuur, en de opvoedvisie van de ouders. Ook wil het werkveld meer inspraak in het onderwijs en willen de scholen meer autonomie in de eigen scholen.

De docenten geven aan dat het onderwijs aan verandering toe is op onder andere: het aantal leerlingen in één klas, de ondersteuning van het personeel in de klassen, de hoeveelheid geld dat beschikbaar is voor het onderwijsstelsel, het aantal vakdocenten in het primair onderwijs, de methodes die aansluiten op de Arubaanse context, dat het kind daadwerkelijk centraal staat en niet in abstracte vorm en dat normen en waarden versterkt moeten worden bij alle stakeholders.

Het belang van een betrouwbaar monitoringssysteem wordt ingezien zodat beleid en aanpassingen gebaseerd zijn op feiten. Dit betekent dat op verschillende gebieden gewerkt zal moeten worden om daadwerkelijk het onderwijs te optimaliseren. Niet alleen met interne stakeholders, maar ook met externe stakeholders. Dit zal van alle stakeholders vergen dat er samengewerkt wordt op basis van respect en goede communicatie om zo de doelen te bereiken. Ook zal het van iedereen vergen om zijn steentje bij te dragen aan de kwaliteit van het onderwijs. Het onderwijs is in zijn geheel complex, maar samen kunnen we de omslag maken. Dit vraagt een andere manier van werken, organiseren en ook denken. De stakeholders in het onderwijs zullen ook lifelong learners moeten zijn die van elkaar leren, samen ontwikkelen en creëren.

2.2 Toekomst versus heden (Gap-analyse)

Uit de verschillende activiteiten tijdens het proces vloeiden de nieuwe visie en het toekomstbeeld voort en werd de "gap" tussen de huidige situatie en het toekomstbeeld duidelijk.

Toekomstbeeld onderwijs
Onderwijs dat aansluit aan maatschappij zoals duurzame samenleving, juiste competenties voor de arbeidsmarkt, burgerschap en doorstuderen/ lifelong learner.
Inclusie en equity in het onderwijs.
Burger die eigen normen en waarden en Arubaanse identiteit kan vertalen naar wereldburger.
Competenties voor 2030: Lifelong learning skills, 21st century skills, burgerschap- en culturele competenties, meertalige vaardigheden, duurzaam denken en handelen.
Leerling centraal.
Het onderwijs moet potentieel uithalen van de lerende.
Gepersonaliseerd onderwijs, onderwijs op maat.
Skillbased onderwijs.
Aantrekkelijk pedagogisch didactisch aanpak.
Meer zelfontdekkend leren.
Toetsen formatief.
Flexibele en toekomstgericht curriculum.
Beroep van leraar aantrekkelijk en gerespecteerd.
Continu professionele ontwikkeling leraren.
Stimulerende en digitale leeromgeving.
Efficiënte ondersteuningsmechanismen zoals organisch onderwijsorganisatie, roles & responsibility (accountability), continue competentieontwikkeling onderwijspersoneel, leiderschap en goede arbeidsomstandigheden, goede bekostigingssystematiek, goede communicatie met en betrokkenheid ouders, onderwijsactoren en andere stakeholders, cultuur van respect en kwaliteit. Lerende en constant aanpassende organisatie. Integrale monitorsysteem. Updated beleid en wetten. Beleid en besluitvorming datadriven.

Huidige situatie onderwijs
Onderwijs geen integraal duurzaam benadering. Geen goede aansluiting met tertiair onderwijs zowel nationaal en internationaal.
De nodige randvoorwaarden, steun en richtlijnen bij inclusie en equity mist in het onderwijs.
Verwaterde normen en waarden die doorspelen in het onderwijs. Het authentieke en Arubaanse identiteit moet sterker in het onderwijs.
Lifelong learning concept leeft niet, 21st century skills en burgerschap nieuwe concepten, draagvlak meertalig onderwijs nog niet breed, geen duurzaam denken en handelen voldoende aanwezig.
Leerling centraal nog steeds in abstracte vorm.
De lerende heeft niet voldoende eigenaarschap in eigen leerproces en zelfredzaamheid niet voldoende ontwikkeld om potentieel uit te halen.
Onderwijs leerstofgericht.
Knowledge based onderwijs.
Onderwijssysteem weinig flexibel voor verschillende padagogisch didactisch aanpak.
Meer reproductief.
Toetsen summatief.
Verouderd curriculum, geen goed aansluiting tussen en binnen verschillende onderwijstypes.
Verouderd salarisstructuur, in het algemeen geen respect voor leraren, gebrek aan steun om werk uit te voeren, overbelasting.
Docenten moeten bijgeschoold worden om mee te gaan met ontwikkelingen (lifelong learners, 21st century skills, innovaties).
Infrastructuur, veiligheid (zowel fysiek als sociaal emotioneel), digitale leeromgeving en facilitaire voorzieningen en zorgstructuur niet overal optimaal.
De ondersteuningsmechanisme is niet optimaal.

GAP
Geen samenhangend en flexibel onderwijs dat voldoende aansluit aan behoefte maatschappij.
Maatschappelijke ontwikkelingen die invloed hebben op onderwijs (bv. sociale problemen).
Lerende niet voldoende eigenaarschap in eigen leerproces en zelfredzaamheid om maximale potentieel te bereiken.
Gebrek aan randvoorwaarden en goede organisatiesysteem, waardoor veranderingen ter verbetering van het onderwijs stagneren.
Cultuur van respect en kwaliteitsdenken niet bij alle stakeholders aanwezig.
Kwaliteitswaarborging onderwijs niet voldoende datagericht.
Niet voldoende zeggenschap en autonomie in eigen scholen.

de jongen
het meisje

3

Onze Ambitie

3.1 Missie, Waarden en Visie
3.2 Beleidsambities 2030 en beleidsvoornemens

3.1 Missie, Waarden en Visie

De missie, waarden en visie van het onderwijs die voortvloeien uit de inbreng van alle stakeholders zijn als volgt:

Missie:

Onderwijs staat aan de basis van onze samenleving. Het draagt bij aan onze nationale identiteit en fungeert als een identificatiekader voor onze samenleving die bestaat uit een populatie van uiteenlopende sociale achtergronden en verschillende nationaliteiten. Het zorgt ervoor dat onze samenleving versterkt wordt door het ontwikkelen van zelfredzaamheid en het stimuleren van zelfverwerkelijking en een waardig bestaan voor elk individu. Het is de drager van cultuur en de sociaal-economische ontwikkeling van ons land. Door onderwijs leren we als samenleving te denken in duurzame oplossingen. In samenhang met het Duurzame Ontwikkelingsdoel 4 (Verzeker gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorder levenslang leren voor iedereen) van het "2030 Agenda for Sustainable Development" van de Verenigde Naties, is het van belang dat onderwijs bijdraagt aan de drie dimensies van duurzame ontwikkeling: de economische, sociale en milieudimensie. Hierbij worden de mensenrechten en de kinderrechten gerespecteerd en wordt er gestreefd naar een maximale ontwikkeling van de mens.

Het *onderwijs* kent een aantal functies die tot drie hoofdfuncties zijn terug te leiden:

- generaties voorbereiden zodat zij zichzelf van een waardig levensonderhoud kunnen voorzien;
- een bijdrage leveren aan de duurzame ontwikkeling, de cultuur en een vreedzame samenleving (respect voor de medemens);
- onderwijs aanbieden dat aansluit op het leerpotentieel, talent en de ambitie van elk individu en mogelijkheden biedt om door te groeien.

Om dit allemaal te verwezenlijken is de missie van het onderwijs: het verzekeren van gelijke toegang tot kwaliteitsvol duurzaam onderwijs en het bevorderen van levenslang leren voor iedereen.

Het onderwijs biedt de lerende een leerrijke omgeving aan, waarin het Arubaanse eigene gecombineerd wordt met een open instelling voor mondiale ontwikkelingen.

Visie

Kwaliteitsonderwijs dat generaties (van jong tot oud) in staat stelt om hun individuele leerbehoeften, ambities en talenten optimaal te ontwikkelen en bij te dragen aan een duurzame samenleving.

Waarden

Centraal in ons handelen in het onderwijs staat:

- gezamenlijke verantwoordelijkheid voor kwaliteitsonderwijs;
- empowerment;
- respect;
- openstaan;
- leergierigheid.

Met deze waarden wordt het volgende bedoeld:

- *Gezamenlijke verantwoordelijkheid voor kwaliteitsonderwijs:* alle stakeholders voelen zich verantwoordelijk voor en streven naar excellentie in het onderwijs;
- *Empowerment:* we vertrouwen en stimuleren elkaar en dragen samen bij aan een beter onderwijs;
- *Respect:* we hebben respect voor elkaar, voor de natuur en voor het milieu;
- *Openstaan:* we willen elkaar begrijpen en stellen het algemeen belang voorop;
- *Leergierigheid:* we nemen een lerende houding aan en willen ons continu verbeteren en ontwikkelen met reflectie op eigen houding en gedrag.

3.2 Beleidsambities 2030 en beleids-voornemens

Duurzaamheid gaat over ontwikkeling die niet ten koste gaat van mens en milieu. Naarmate het milieu achteruit gaat verslechtert de situatie van iedereen. Vooral kinderen en jongeren zijn de volgende generatie van de samenleving en kunnen actief leren bijdragen aan een duurzame toekomst. Daarbij hebben zij beelden bij hun toekomst, hun wereldbeeld en hun eigen rol daarin. De overheid moet dan ook erkennen dat kinderen en jongeren een essentiële rol in de richting van de toekomst van de wereld hebben en dan ook het belang van de kinderen en jongeren vooropstellen in het ontwikkelen van beleid. Naast kinderen en jongeren hebben ook volwassenen invloed op een betere wereld en samenleving, ook moeten ze als voorbeeld fungeren voor de kinderen en jongeren. Volwassenen die verder willen ontwikkelen en leren moeten de kans krijgen om dit te bereiken, hetzij via formeel onderwijs of non-formeel onderwijs. Alle generaties dragen samen bij aan een beter heden en toekomst.

Onderwijs is medeverantwoordelijk voor het realiseren van een duurzame samenleving. Het bereidt de volgende generatie voor om de werkende bevolking van de toekomst te worden. Om zo het voortbestaan van de planeet te verzekeren. Het duurzaam onderwijs moet oplossingsgericht zijn en werken aan de competenties voor levenslang leren. De competenties die nodig zijn, 'als we een andere keuze maken' en dus duurzaam handelen, zijn: leren leren, vakmanschap, kennisvraagstukken, denken in systemen, kunnen samenwerken, reciprociteit, innovatie, keuzes maken, 21^{e} eeuwse vaardigheden, verantwoordelijkheid nemen en kritisch denken.

Het duurzaam onderwijs draagt bij aan de sociale cohesie in onze samenleving. De identificatie met de nationale identiteit en Papiamento als bindende factor, nemen een prominente plaats in het onderwijs in en dragen zo bij aan de empowerment en emancipatie van de lerende en de samenleving.

Wanneer wordt onderwijs duurzaam onderwijs? Dat gebeurt wanneer de energie die geïnvesteerd wordt in leren tot echte ontwikkeling leidt. De opgedane succesvolle leerervaring maakt op zijn beurt nieuwe sociale, emotionele en cognitieve energie voor leren los. Zo wordt energie-voor-leren hernieuwbare energie, die bij frequent en consequent gebruik leidt tot duurzaam onderwijs. En duurzaam onderwijs draagt bij aan duurzaam denken en duurzaam doen van de samenleving.

My
Royal Pets

4 Hoe wij daar komen

4.1 Strategische doelen
4.2 Onderwijsimplicaties

Terug naar inhoudsopgave

4.1 Strategische doelen

De strategische doelen richten zich op het steeds verbeteren van het onderwijssysteem en de organisatie ten behoeve van de lerende, zodat deze zelfredzaam en geëmpowerd is en een positieve bijdrage kan leveren aan de maatschappij en de wereld.

De lerende krijgt gelijke mogelijkheden in de school om individuele leerbehoeften, ambities en talenten te ontwikkelen.

Het onderwijs is duurzaam van kwaliteit en de school biedt een aantrekkelijke omgeving voor leren die leidt tot de gewenste resultaten.

Generaties van lerenden hebben de juiste competenties voor een duurzame samenleving in ons land en de wereld en geven weer hun inbreng voor een beter onderwijs.

De doelen waarin geïnvesteerd wordt om tot kwaliteitsonderwijs te komen, waardoor de leerders in staat zijn vooruit te kijken, op verantwoorde wijze keuzes te maken en oplossingen te bedenken zijn:

In dit strategische plan zetten we 4 belangrijke actielijnen uit (speerpunten). In de uitvoering monitoren we onze vooruitgang aan de hand van een aantal strategische indicatoren, zodat we op de juiste koers blijven.

In 2030 te bereiken doelstellingen:

I. Het ontwikkelen van individuele leerbehoeften, ambities en talenten.

Het centraal stellen van de lerende betekent onder andere *aandacht geven aan het individuele leerproces*. Het bieden van gepersonaliseerd onderwijs biedt de lerende de kans om zich in eigen tempo en op eigen niveau te ontwikkelen. Om zo zwakke en sterke punten te ontdekken en deze respectievelijk te verbeteren en verder te versterken en plezier te hebben in het leren. Aandacht wordt gegeven aan individuele leerbehoeften, ambities, talenten en de ontwikkeling hiervan. Hierbij wordt gekeken hoe iemand leert, wat de drijfveer is van de persoon en bewustzijn gecreërd over welke talenten deze heeft. Het reflecteren en volgen van de ontwikkeling door de lerende zelf en de docent door gebruik van verschillende instrumenten, zoals bijvoorbeeld portfolio, leerlingvolgsystemen en formatief toetsen stimuleert het leren en ontwikkelen van de lerende.

Ook studieloopbaanbegeleiding is hierbij van belang. Het gaat om het ontdekken wat de lerende kan en wil ontwikkelen en vanuit een positief uitgangspunt werken aan de ontwikkeling van de lerende.

Het leren gebeurt niet alleen op school. Niet alle lerenden hebben de *mogelijkheid om talenten te ontwikkelen na schooltijd of begeleiding te krijgen met huiswerk na school*. De mogelijkheid moet bestaan voor de lerende die daaraan behoefte heeft, om na schooltijd competenties te ontwikkelen en de nodige begeleiding te krijgen. De naschoolse opvang kan hier een rol in spelen.

Het leren begint al in de fase van voorschoolse educatie (zowel thuis als in de kinderopvang). Van belang is dat het leren spelenderwijs gestimuleerd wordt en dat de kinderen door goede zorg een goede ontwikkeling doormaken. De kinderopvang en/of verzorger thuis krijgen de nodige hulpmiddelen (tools) om de baby's en peuters in hun ontwikkeling te stimuleren. Dit wordt in samenwerking met verschillende stakeholders gedaan.

Het ontwikkelen van individuele leerbehoeften, ambities en talenten wordt bereikt door:

1. gepersonaliseerd onderwijs;
2. het ontwikkelen van compententies na schooltijd;
3. spelenderwijs leren in de voorschoolse educatie.

II. Onderwijs met gelijke mogelijkheden voor iedereen.

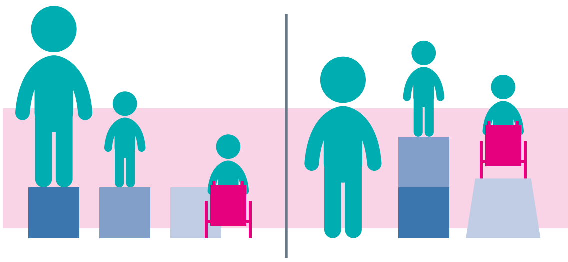
Naast dat er een cultuur heerst van tolerantie en respect voor iedereen zullen ook de faciliteiten en opties aanwezig moeten zijn om iedereen onderwijs aan te kunnen bieden. Hierbij gaat het er om dat iedereen gelijk wordt behandeld (equality), maar ook gelijke kansen krijgt volgens eigen vermogen (equity).

Digitalisering heeft wereldwijd zijn intrede gemaakt, ook in het onderwijs. *Digitalisering biedt meer mogelijkheden voor leren en studeren.* Naast informatie, biedt het mogelijkheden om op afstand of onafhankelijk van tijd te leren. Het biedt de mogelijkheid voor het creëren van nieuwe kennis, materialen en (interactieve) leermiddelen. Het sluit

beter aan bij de belevingswereld van de huidige generatie. Digitalisering biedt ook de mogelijkheid aan doelgroepen die niet normaal in het onderwijs kunnen functioneren om toch onderwijs te volgen. Het digitaliseren van onderwijs zal ook de komende tijd verder zijn intrede doen op de scholen, waar naast infrastructuur, introductie van andere vormen van leren, ook aandacht wordt gegeven aan mediawijsheid, het professionaliseren van de leraren op dit gebied en dergelijke. Niet alle leerlingen doorlopen het onderwijs zonder problemen. Sommigen hebben extra begeleiding nodig bij het leren en/of voor hun gedrag of andere sociaal-emotionele problemen. *Het aanbod van zorgtrajecten wordt versterkt.* De leerlingen worden hierdoor voorbereid om weerbaarder te worden wanneer ze terecht komen in sociale en persoonlijke situaties die ertoe zouden kunnen leiden dat ze hun onderwijscarrière vroegtijdig afbreken. De samenwerking met tweedelijns instanties wordt verder geoptimaliseerd om zo de doorverwijzing soepeler te maken.

Om meer personen de kans te geven om te leren wordt het aanbod van onderwijs verbreed. Deze vindt plaats door meer mogelijkheden in tweede- en derdekansonderwijs, meer mogelijkheden voor leerlingen met speciale behoeften, deeltijdopleidingen, educatie enz. De lerende moet in een omgeving leren waar de opleiding en school aansluit bij haar/zijn behoefte. Ook de infrastructuur en faciliteiten zullen hierbij moeten aansluiten. Door middel van samenwerkingsverbanden in het koninkrijk en in de regio wordt het aanbod voor studenten in het tertiair onderwijs vergroot.

Onderwijs met gelijke mogelijkheden voor iedereen wordt bereikt door:
1. digitalisering van het onderwijs;
2. versterking van de zorgstructuur;
3. verbreding van het onderwijsaanbod.

III. Duurzaam verhogen kwaliteit onderwijs.

Onderwijs van duurzame kwaliteit wordt bereikt door de inhoud van onderwijs, het onderwijsstelsel, de leeromgeving, de lerarencompetenties en de organisatie toekomstbestendig te maken voor de 21e eeuw. Een integrale benadering waar de aansluiting in het onderwijs vloeiend is en de organisatie dynamisch en resultaatgericht is.

Het onderwijssysteem is flexibel en samenhangend. De leeromgeving is betekenisvol voor de lerende en sluit aan bij de belevingswereld van de lerende. Het onderwijssysteem geeft ruimte aan de lerende om door te groeien in het onderwijs om zijn of haar doelen te bereiken. Ook de juiste competenties te hebben om in de maatschappij te functioneren. Daarnaast biedt het ruimte voor innovatie. Het onderwijs bereidt de lerende voor op de nieuwe ontwikkelingen en is gebaseerd op vaardigheden en competenties (skill/competency-based). De curricula en leermiddelen zijn erop gericht om vaardigheden te ontwikkelen die aansluiten met de tijd. De leermiddelen sluiten aan bij de context. De pedagogisch-didactische aanpak stimuleert onderzoekend, kritisch en probleemgericht denken. De lerende krijgt de tijdige ondersteuning bij sociaal-emotionele problemen. Zowel de lerenden als de docenten en het overige onderwijspersoneel bevinden zich in een veilige leeromgeving. De infrastructuur en faciliteiten voldoen aan minimale eisen en voldoen aan de tijd.

De leraren zijn empowered in hun taak als leraar door middel van professionaliseringstrajecten, een netwerk van samenwerking en zorg bij sociaal-emotionele problemen. Het beroep van leraar is aantrekkelijk door verbeterde arbeidsomstandigheden en incentieven. Talentvolle leraren worden aangetrokken.

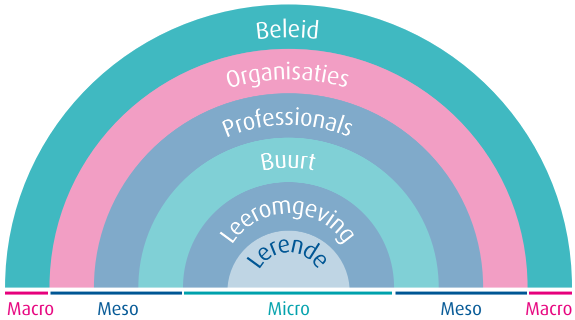
Zowel de leraren als de school krijgen de nodige ondersteuning om onderwijs van kwaliteit te bereiken. Het beleid en de wetten zijn updated, de organisaties van alle scholen, schoolbesturen en onderwijsinstanties zijn efficiënt en effectief en sluiten aan bij elkaar. De roles & responsibilities en de taken van alle stakeholders in de onderwijsorganisaties zijn duidelijk voor iedereen. De bekostigingssystematiek ondersteunt de dagelijkse uitvoering. Het onderwijspersoneel heeft de juiste competenties om haar werk uit te voeren en bestaat uit lifelong learners die in een lerende organisatie werken. De arbeidsomstandigheden zijn optimaal. Iedereen werkt samen en er heerst een cultuur van respect en kwaliteitsdenken.

Samen werken naar een beter onderwijs. De actoren in het onderwijs zijn de lerende, ouders, docenten, onderwijspersoneel, school/instellingen, schoolbesturen, Directie Onderwijs, Dienst Inspectie van het Onderwijs, Ministerie van Onderwijs, de kinderopvang en naschoolse opvang en Multidisciplinair Centrum (MDC). Daarnaast zijn er externe stakeholders zoals het bedrijfsleven, overheidsinstanties, stichtingen, de maatschappij, koninkrijkpartners. Doel is dat er een goede samenwerking en communicatie is tussen de stakeholders en dat de betrokkenheid groot is. Het proces van het onderwijs loopt hierdoor beter en er kan efficiënter gewerkt worden. Daarnaast zorgt het voor aansluiting met de ontwikkelingen in de maatschappij. De maatschappij geeft haar bijdrage aan een beter onderwijs en het onderwijs geeft door verschillende samenwerkingsvormen (stages, schoolprojecten, integrale projecten op nationaal/meso niveau, kennis) weer terug aan de maatschappij.

Om dit te bereiken worden structuren van samenwerking en communicatie opgezet die duidelijk zijn voor iedereen. Er is ruimte voor dialoog, het steeds verbeteren van het onderwijs en om een bijdrage te leveren aan de maatschappij.

Duurzaam verhogen van de kwaliteit van het onderwijs wordt bereikt door:

1. de lerarencompetenties te optimaliseren;
2. een stimulerende leeromgeving te creëren;
3. innovatieve ontwikkelingen in het onderwijs in te voeren;
4. efficiënte en effectieve ondersteuningsmechanismen op te zetten;
5. een samenhangend onderwijsstelsel te creëren.

IV. Ontwikkeling 21e eeuwse competenties voor een duurzame samenleving in ons land en in de wereld:

Van de 21e eeuwse lerende worden nieuwe vaardigheden gevraagd om zich snel te kunnen aanpassen en mee te gaan met de ontwikkelingen. Het onderwijs richt zich ook op het ontwikkelen van 21e eeuwse vaardigheden zoals communicatie, kritisch denken en probleemoplossend vermogen, creativiteit en innovatie, samenwerking en leiderschap.

Ook worden lifelong learning skills en zelfsturend leren ontwikkeld om zo de vaardigheid te hebben om nieuwe informatie, kennis en vaardigheden te vergaren. Geletterdheid (inclusief digitale geletterdheid) en rekenen zijn belangrijke basisvaardigheden, naast het ontwikkelen van competenties om een beroep te kunnen uitoefenen.

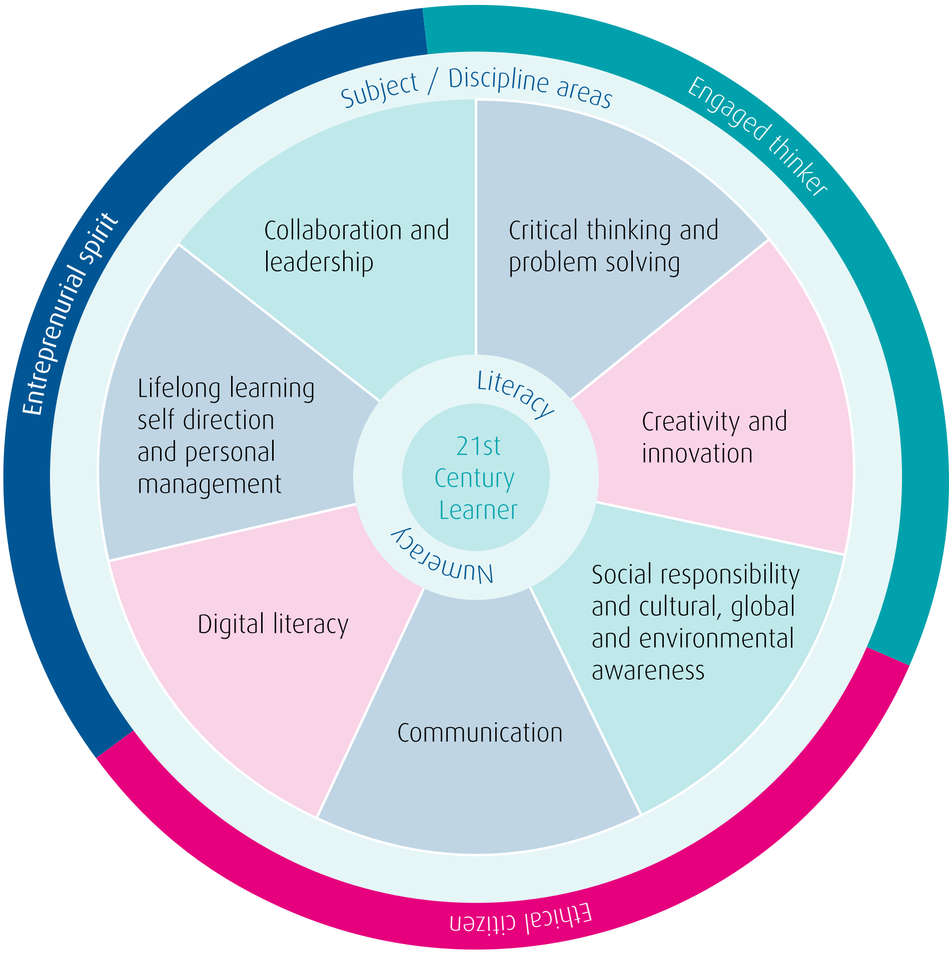
Naast de nationale taal Papiamento richt Aruba zich op het goed leren beheersen van meerdere talen. Om waarde aan eigen identiteit te geven, tolerantie te vergroten naar elkaar toe en in vrede te kunnen leven, wordt er verder gewerkt aan culturele competenties. Aandacht wordt gegeven aan wat authentiek is van Aruba en ons (bewoners van Aruba) bijzonder maakt in tegenstelling tot andere landen in de wereld. Kunst en cultuurvorming worden hier van belang geacht.

Een balans tussen welvaart, welzijn en bescherming van natuur en milieu welke nodig is voor een beter Aruba en een betere wereld, wordt mogelijk door het ontwikkelen van duurzaam denken en handelen. De lerende wordt gestimuleerd om sociaal-emotionele competenties (SEL) te ontwikkelen, zoals besef van zichzelf, zelfmanagement, besef van de andere (empathie), relaties met anderen, verantwoordelijke keuzes maken. Daarnaast wordt ook de aandacht gericht op de financiële competenties en ondernemerschap. Ook het bewustzijn van het belang van natuur en milieu wordt vergroot door natuur- en milieueducatie.

Het uiteindelijk doel is om een kritische burger te hebben die initiatieven neemt en die sterke normen en waarden heeft.

Ontwikkeling 21e eeuwse competenties voor een duurzame samenleving in ons land en in de wereld wordt bereikt door:

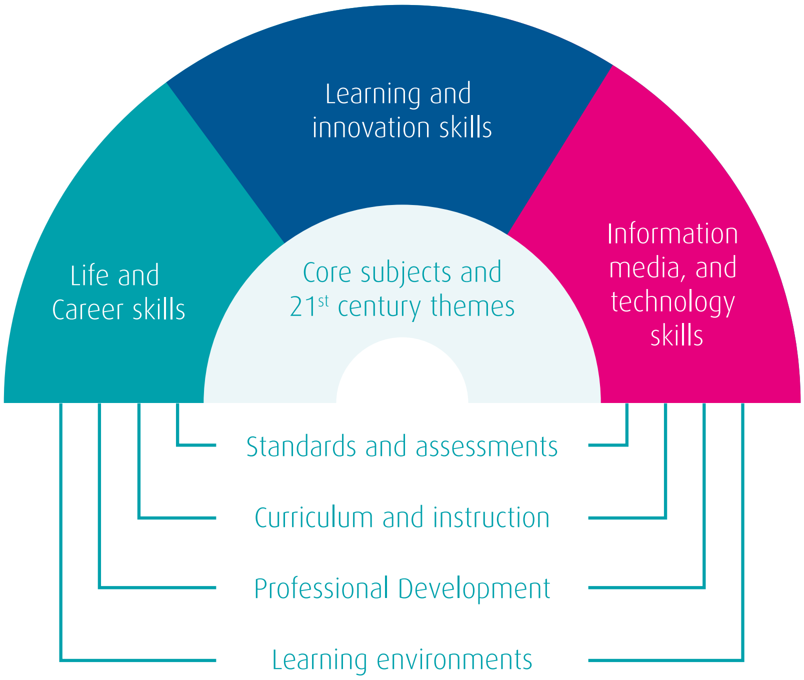
1. 21e eeuwse vaardigheden;
2. meertalige vaardigheden;
3. lifelong learning skills;
4. culturele competenties;
5. duurzaam denken en handelen.

Bron: https://3starlearningexperiences.wordpress.com/2016/11/01/21st-century-skills-dont-exist-so-why-do-we-need-them/

Terug naar inhoudsopgave

4.2 Onderwijsimplicaties

Bron: www.roadmap21.org

1. Het leren

Het onderwijs in 2030 richt zich op de totale persoonlijke ontwikkeling van de lerende. Naast het ontwikkelen van competenties, zoals onder andere 21e eeuwse vaardigheden en beroepsvaardigheden, wordt er ook aandacht gegeven aan sociale vaardigheden en vaardigheden om in de toekomst nieuwe kennis en vaardigheden te leren. Het leren richt zich op de behoefte van de lerende. Het leren vindt plaats op verschillende manieren, via verschillende middelen en plaatsen (ook buiten school) en door de link te leggen met levensechte situaties. Het leren gebeurt onder andere door te doen, actief, probleemgestuurd, zelfontdekkend leren. Het leren gebeurt zowel individueel als samen met anderen. Van belang is het bewustzijn en inzicht in eigen leren en het steeds willen verbeteren. Het leren richt zich op het ontwikkelen van de talenten en potentieel van de lerende en bereidt deze voor op zijn/haar toekomstig leven en een betere maatschappij en wereld.

2. De randvoorwaarden

Om de competenties te bereiken wordt gewerkt aan de nodige randvoorwaarden in het onderwijs. Hierbij gaat het om kernbronnen en ondersteunende systemen. Er wordt gewerkt aan een stimulerende en veilige leeromgeving. Het curriculum en de pedagogisch-didactische aanpak, toetsing en beoordeling sluiten aan op deze tijd. Dit wordt gedaan in samenwerking met stakeholders zowel binnen als buiten het onderwijs.

Het pedagogische beleid en programma van de naschoolse opvang zullen ook moeten aansluiten met de ontwikkelingen in het onderwijs en in de maatschappij. De leraren en het overige onderwijspersoneel zullen de nodige deskundigheidsbevordering krijgen om hun competenties te ontwikkelen. Ook de arbeidsomstandigheden zullen optimaal moeten zijn.

Daarnaast wordt er aandacht besteedt aan de zorgstructuur voor zowel de lerende als het onderwijspersoneel. Naast het versterken van de zorgstructuur binnen het onderwijs wordt ook samengewerkt met externe stakeholders om zo de efficiëntie van signalering, doorverwijzing en behandeling te optimaliseren.

Het onderwijs bestaat uit een groot aantal organisaties (schoolbesturen, scholen, Directie Onderwijs, Inspectie, etc). Van belang is dat de organisatiestructuur en processtructuur voldoen aan de eisen van deze tijd, dat de processen helder zijn, dat er voldoende competent personeel en middelen zijn en dat de structuren van de onderwijsorganisaties op elkaar aansluiten om zo efficiënt veranderingen te brengen in het onderwijs. Er zal een kwaliteitszorg en verantwoordingssystematiek moeten zijn bij alle onderwijsorganisaties. Er zal een cultuur van kwaliteit gestimuleerd moeten worden bij iedereen. De gedeelde waarden vormen het uitgangspunt. Daarnaast zijn een goede samenwerking en communicatiestructuur van belang.

Sommige randvoorwaarden kunnen op korte termijn al gerealiseerd worden, terwijl andere gefaseerd op middellange en lange termijn kunnen plaatsvinden. Ieder onderwijstype zal een eigen invulling moeten geven aan zijn onderwijs om de doelen te bereiken. Deze moeten wel aansluiten op de andere onderwijstypen, zodat het onderwijssysteem een samenhangend geheel is. Het vertalen van de strategische doelen in tactische doelen vindt plaats in samenspraak met de stakeholders om zo een realistisch actieplan te kunnen maken. Het samen ontwikkelen en vormgeven aan het onderwijs zal een steeds prominentere rol krijgen in het onderwijs. Daarbij kunnen samenwerkingsverbanden op nationaal en internationaal niveau van wezenlijk belang zijn om tot de verwezenlijking van duurzaam onderwijs in ons land te komen. Er zal gewerkt worden binnen de onderwijsstructuren onder de regie van Directie Onderwijs.

De bekostigingssystematiek moet ruimte geven om de innovaties in het onderwijs mogelijk te maken. Ook zullen fondsen geworven moeten worden om de doelen te bereiken.

5

Van plannen naar doen

5.1 Strategiekaart
5.2 Het meten van de resultaten
5.3 Acties

Bijlage: Overzicht stakeholders

5.1 Strategiekaart

Met het bepalen van de visie, strategische doelen en speerpunten moet er ook duidelijk beschreven worden wat voor resultaten er verwacht worden en hoe we deze zullen meten. Een strategische kaart brengt op een concrete manier de resultaten die we willen bereiken en de te nemen stappen om van het ene doel naar het andere te werken om zo de resultaten te bereiken. De strategiekaart is vertaald naar de onderwijssituatie.

Als we met ‘the end in mind’ beginnen kijken we naar de resultaten.

Wat we willen bereiken zijn optimale leeropbrengsten. Het rendement van het onderwijs moet omhoog. Daarnaast willen we dat de lerenden de (meeste) compententies hebben die in het voorgaande hoofdstuk beschreven zijn.

Om ervoor te zorgen dat de lerenden deze competenties bereiken vraagt dat van het onderwijs (zowel van docenten als van ander onderwijspersoneel) dat we ook 21e eeuwse competenties en lifelong learning vaardigheden hebben. Daarnaast vraagt het bereiken van een onderwijs van kwaliteit dat we een professionele houding hebben en een bijdrage leveren aan de kwaliteit van het onderwijs. Bovendien is sterk leiderschap van belang bij zowel leiders als andere onderwijsactoren. Ook moeten de docenten uitstekende instructievaardigheden hebben. Het werk kunnen we niet alleen doen, maar in samenwerking met elkaar. Betrokkenheid en goede communicatie is van belang. Ook moet de samenwerking constructief zijn.

De communicatie en samenwerkingsstructuren moeten duidelijk zijn. Daarnaast moeten de ondersteunende systemen ‘in place’ zijn om het onderwijs in te richten. Hierbij gaat het erom hoe het onderwijs eruitziet om zo de uiteindelijke doelen te bereiken. In dit hele proces werken we duurzaam samen naar de resultaten toe.

Duurzaam samenwerken naar de resultaten toe

Strategiekaart onderwijs Aruba 2030

Resultaten

Optimale leeropbrengsten	21st century skills	Meertalige vaardigheden	Lifelong learning skills
Culturele competenties	Career skills	Duurzaam denken en handelen	

Inrichting onderwijs

Gepersonaliseerd leren	Stimulerende en veilige leeromgeving	Innovatieve ontwikkelingen in het Onderwijs
Sterke zorgstructuur		Breed onderwijs aanbod

Ondersteunende systemen

Efficiënte en effectieve ondersteuningsmechanismen • Bekostigingssystematiek • Organisatie en processtructuren • Personeelsbeleid • Kwaliteitszorg	Voorschoolse educatie Naschoolse activiteiten	Innovatie stimulerend platform	Samenhangend onderwijsstelsel • Flexibele curricula • Doorlopende leerlijnen
	Informatie en voorlichting	Stimulerende, veilige en digitale leeromgeving	Data en monitorsysteem Digitalisering

Stakeholderbetrokkenheid en samenwerking

Leerlingen	Onderwijsactoren	Ouders	Maatschappij
Bedrijfsleven	Koninkrijk	Overheidsinstanties	Stichtingen
Vakbonden		Internationale instanties	

Competenties onderwijspersoneel

Digitale vaardigheden, 21st century skills, lifelong learning skills, duurzaam denken en handelen, cultuur competenties *docenten en onderwijsactoren*	Competenties om, om te gaan met sociaal-emotionele problemen *docenten en hoofden*	Professionele houding en kwaliteitsbewustzijn en handelen *alle actoren onderwijs*	Datagericht, systeem en visionair leiderschap

5.2 Het meten van de resultaten

Voor het bereiken van de doelen wordt de voortgang gemonitord en worden de resultaten gemeten. De resultaten worden op korte, midden en lange termijn gemeten.

Naast kwantitatief onderzoek zal er ook kwalitatief onderzoek moeten plaatsvinden. Dit om een goed beeld te krijgen van de factoren die de resultaten beïnvloeden.

De volgende indicatoren worden gebruikt om de opbrengsten te meten:

1. % zittenblijvers per klas;
2. % zittenblijvers per schooltype;
3. % vroegtijdige schoolverlaters;
4. % geslaagde leerlingen zonder vertraging;
5. verhouding aantal leerlingen/ aantal docenten op schoolniveau;
6. gemiddelde grootte klas per school.

De opbrengstindicatoren worden gemonitord en gelden als beginsituatie (startpunt) van de analyse van de onderwijs output.

Indicatoren per speerpunt	
Gepersonaliseerd onderwijs (ICT)	• Slagingspercentage • % geslaagden zonder vertraging • % vroegtijdige schoolverlaters • % zittenblijvers per klas/ schooltype • Verhoging participatie in het onderwijs
Voorschoolse educatie	• Aantal richtlijnen ten behoeve van spelenderwijs leren • Aantal trajecten voor pedagogische medewerkers en leidsters • Aantal acties v.w.b. voorlichting
Naschoolse activiteit	• Aantal deelnemers
Digitalisering	• Aantal deelnemers dat het onderwijs instroomt • % zittenblijvers per klas/ schooltype • % vroegtijdige schoolverlaters • % geslaagden zonder vertraging
Versterking zorgstructuur	• Slagingspercentage • % vroegtijdige schoolverlaters • % zittenblijvers per klas/ schooltype
Verbreding onderwijsaanbod	• Aantal instaptrajecten voor migranten • Aantal deelnemers dat het onderwijs instroomt • Aantal volwassenen dat het onderwijs instroomt • Aantal nieuwe opleidingen voor leerlingen met speciale behoeftes
Lerarencompetenties optimaliseren	• % getrainde docenten per schooltype • Aantal trajecten per onderwijstype • Aantal docenten die een ontwikkelingstraject hebben gevolgd
Stimulerende leeromgeving	• % zittenblijvers per klas/ schooltype • Aantal maatregelen/ acties ter verbetering van het onderwijs-rendement • Slagingspercentage • % vroegtijdige schoolverlaters
Innovatieve ontwikkeling in het onderwijs	• Aantal innovaties dat plaats heeft gevonden in het onderwijs
Efficiënt en effectief ondersteuningsmechanisme	• Aantal getraind onderwijspersoneel • Aantal tijdig ingeleverde jaarverslagen • Geld per onderwijstype
Samenhangend onderwijsstelsel	• % vroegtijdige schoolverlaters • % doorstroom van een onderwijstype naar een ander
• 21e eeuwse vaardigheden • Meertalige vaardigheden • Lifelong learning skills • Culturele competenties • Career skills • Duurzaam denken en handelen	• Slagingspercentage • % geslaagden zonder vertraging • % vroegtijdige schoolverlaters • % zittenblijvers per klas/ schooltype • Verhoging participatie in het onderwijs

Terug naar inhoudsopgave

5.3 Acties

De verschillende speerpunten zijn verdeeld naar verschillende acties. Op basis van deze acties zal samen met de schoolbesturen en scholen en andere onderwijsinstanties de tactische planning gemaakt worden. De interne planning wordt gelinkt met de algemene planning. Op basis van de planning van de activiteiten worden de middelen gepland. Deze tactische planning vormt de basis voor de operationele planning.

De acties worden beschreven in de volgende pagina's. Het gaat erom in welke fase iedere school, schoolbestuur, onderwijsinstantie (Directie Onderwijs, Dienst Inspectie van het Onderwijs) zich bevindt. Acties kunnen indien nodig aangepast worden.

PEN 2030 Actieplan

	1. Ontwikkeling individuele leerbehoeften, ambities en talenten	
	Acties	Resultaten acties
Gepersonaliseerd onderwijs	**1.1.1** Het ontwikkelen van beleid voor een flexibel onderwijssyteem	Flexibele onderwijssystemen waar de lerende centraal staat
	1.1.2 Het creëren van de condities voor een aantrekkelijke pedagogisch-didactische aanpak	Meer gemotiveerde docenten en studenten, betere resultaten
	1.1.3 Het aanbieden van een aantrekkelijke pedagogisch-didactische aanpak	Meer gemotiveerde docenten en leerlingen, verhoging rendement van het onderwijs
	1.1.4 Het ontwikkelen van beleid en wetgeving voor thuisonderwijs	Actueel beleid en wetten ten behoeve van "distance learning"
	1.1.5 Het ontwikkelen van beleid voor maatwerktrajecten	Actueel beleid voor maatwerktrajecten
	1.1.6 Het creëren van de condities voor studieloopbaanbegeleiding op scholen	Randvoorwaarden in place voor studieloopbaanbegeleiding
	1.1.7 Het opzetten van een assessment en studieloopbaanbegeleidingscentrum voor tweede- en derdekansonderwijs	Bekwame mensen met een diploma/ certificaat die de arebeidsmarkt in kunnen stromen.
Naschoolse opvang	**1.2.1** Het geven van begeleiding bij ontwikkeling talenten	Meer talentontwikkeling studenten na school
	1.2.2 Het geven van huiswerkbegeleiding	Minder studenten die achterraken met hun studie/ leerstof
	1.2.3 Het geven van opvang voor jongeren met sociaal-emotionele problemen	Bredere vangnet voor jongeren met SE-problemen
Voorschoolse educatie	**1.3.1** Het stimuleren van spelenderwijs leren	Meer baby's en peuters die leren middels spelenderwijs leren
	1.3.2 Het aanbieden van een traject voor voorschoolse educatie	Voorschoolse educatietraject ter stimulering van spelenderwijs leren

	2. Onderwijs met gelijke mogelijkheden voor iedereen	
	Acties	Resultaten acties
Digitalisering	2.1.1 Het opzetten van een digitale infrastructuur	Een digitale infrastructuur met voldoende capaciteit ter bevordering van de communicatie tussen de verschillende onderwijsinstanties, voldoende bandbreedte om gepersonaliseerd onderwijs mogelijk te maken.
	2.1.2 Het voorzien in digitale leermiddelen	Up to date devices (apparaten) in de klassen die aangesloten zijn in een netwerk.
	2.1.3 Het aanbieden van trainingen voor digitalisering	Meer leerkrachten met digital skills die de devices (apparaten) kunnen bedienen en beheren
	2.1.4 Het voorzien van nieuwe vormen van lesgeven via digitale technieken	Meer studenten die ongeacht tijd of plaats kunnen studeren
versterking zorgstructuur	2.2.1 Het aanbieden van trajecten voor het signaleren van leer- en of sociaal-emotionele problemen	Op tijd signalen (red flags) kunnen ontvangen van leer- en of sociaal-emotionele problemen
	2.2.2 Het aanbieden van begeleidingstrajecten leer- en sociaal-emotionele problemen	Speciale school/ opleiding/begeleidingstrajecten die als vangnet dienen voor remediëring of helpen van deze leerlingen
	2.2.3 Het opzetten van een efficiënt en effectief registratiesysteem en volgsysteem	Een systeem dat op tijd redflags aangeeft waar aandacht aan besteed moet worden, unieke student ID maakt het mogelijk om de leerling te volgen.
	2.2.4 Het zorgdragen voor een efficiënt doorverwijzingssysteem	Betere doorstroom tussen verschillende onderwijstypes
	2.2.5 Het nemen van actie bij langdurig ongeoorloofd verzuim	Daling ongeoorloofd verzuim
	2.2.6 Het geven van voorlichting omtrent leerplicht en schoolplicht	Duidelijkheid voor de leerlingen wat hun plichten zijn omtrent de school en het leren. Duidelijkheid voor scholen omtrent leerplicht en schoolplicht en wanneer welke actie genomen kan worden.
Verbreding onderwijsaanbod	2.3.1 Het aanbieden van instapprogramma's voor migranten	Instapprogramma's voor migranten voor hun verdere studie/ integratie
	2.3.2 Het aanbieden van basiseducatie	Meer kansen creëren voor studenten/volwassenen die een opleiding niet afmaken.
	2.3.3 Het aanbieden van tweede- en derdekansonderwijs	Meer kansen creëren voor studenten die een opleiding niet afmaken.
	2.3.4 Het ontwikkelen en/of vernieuwen van 12 opleidingen in het beroepsonderwijs	Meer opleidingen/ programma's die aansluiten bij het bedrijfsleven
	2.3.5 Het ontwikkelen van opleidingen (leerwerktrajecten) in het voortgezet onderwijs voor de lerende met speciale behoeftes (voortgezet speciaal onderwijs, leerwerktrajecten jongeren uit reclassering of jongeren die niet naar school gaan of werken, lerende in KIA, lerende die uit het onderwijssysteem dreigt te vallen of is gevallen, GED trajecten).	Meer scholen/ opleidingen voor kinderen met speciale behoeftes
	2.3.6 Het ontwikkelen van brancheopleidingen	Meer opleidingen/ programma's die aansluiten bij het bedrijfsleven
	2.3.7 Het ontwikkelen van opleidingen in de zorg (mbo en hoger onderwijs)	Meer opleidingen/ programma's die aansluiten bij behoeften in de medische- en zorgdienstverlening

Terug naar inhoudsopgave

2. Onderwijs met gelijke mogelijkheden voor iedereen

	Acties	Resultaten acties
Verbreding onderwijsaanbod	**2.3.8** Het ontwikkelen van deeltijdopleidingen in het beroepsonderwijs en hoger onderwijs	Meer deeltijdopleidingen in het BO en HO, meer kansen voor iedereen die door wil studeren
	2.3.9 Het afsluiten van meer MOU's ter stimulering van studeren in de regio	Meer mogelijkheden voor studeren in de regio
	2.3.10 Meer aanbod van voorbereidingsprogramma's voor studeren in de regio en in Nederland	Meer studenten die goed voorbereid zijn om in de regio en in Nederland te studeren
	2.3.11 Het vernieuwen van AVO trajecten	Vernieuwde AVO trajecten die aansluiten bij nieuwe ontwikkelingen

3. Duurzaam verhogen kwaliteit onderwijs

	Acties	Resultaten acties
Leraren competenties optimaliseren	**3.1.1** Het aanbieden van professionaliseringstrajecten voor alle docenten in het onderwijs. Vakinhoudelijk, vaardigheden voor lifelong learning, 21e eeuwse vaardigheden, digitale vaardigheden, omgaan met veranderde populatie, vaardigheden bij begeleiden van sociaal-emotionele problemen, leadership etc.	Stijging (meer) leerkrachten met optimale competenties, gemotiveerde leerlingen, talentontwikkeling leerlingen.
	3.1.2 Het stimuleren van talentvolle mensen voor het werken in het onderwijs.	Meer goede docenten die de docententeams versterken.
	3.1.3 Het ontwikkelen van begeleidingstrajecten nieuwe docenten.	Meer docenten die basis- tot complexe vaardigheden beheersen.
	3.1.4 Het uitbreiden van begeleiding en ondersteuning docenten (teacher care).	Minder docenten met stress, balans werk-eigen leven.
Stimuleren en veilige leeromgeving	**3.2.1** Het voorzien in aantrekkelijke, duurzame, gecontextualiseerde en betekenisvolle leermiddelen.	Meer up to date leermiddelen ten behoeve van de leerlingen, talentontwikkeling leerlingen, ruimte voor ontwikkelen van de 21st eeuwse vaardigheden van de leerlingen.
	3.2.2 Het voorzien in infrastructuur dat voldoet aan tenminste minimale eisen (oa airco).	Stijging aantal scholen in goede staat, klassen met airco's, een verbeterde leerklimaat.
	3.2.3 Het zorgdragen voor veilige en gezonde scholen.	Het aantal maatregelen genomen ter bevording veilige en gezonde scholen. Studenten blijven enthousiasmeren in een veilig en gezond leerklimaat.
	3.2.4 Het voorzien in basisbehoeften (eten, kleding en vervoer) ism stakeholders*.	Geen leerling die structureel zonder eten op school zit. Geen leerling die wegens sociale omstandigheden geen of onvoldoende uniforms en schoenen heeft. Goede openbare transport voor de leerlingen. Betere samenwerkingen tussen alle onderwijsactoren ten behoeve van het kind.
	3.2.5 Het continu samenwerken met ketenzorg aan een gezonde en veilige thuissituatie*.	Daling incidenten tussen ouders en leerkrachten/tussen leerlingen en leerkrachten/tussen leerlingen onderling/ tussen leerkrachten en leiding.
	3.2.6 Het stimuleren van een cultuur van respect.	Daling incidenten tussen ouders en leerkrachten/tussen leerlingen en leerkrachten/tussen leerlingen onderling/ tussen leerkrachten en leiding.
	3.2.7 Het stimuleren van een interactief-sterk communicatieve leeromgeving.	Betere prestaties van leerlingen, betere samenwerking tussen de school en ouders.

* Trekker is andere stakeholder buiten onderwijs

	3. Duurzaam verhogen kwaliteit onderwijs	
	Acties	Resultaten acties
Innovatieve ontwikkeling in het onderwijs	3.3.1 Het verrichten van toegepast onderwijsonderzoek (SAM, jeugdmonitor etc).	Meer onderzoek gebaseerd op data voor het maken van beleid.
	3.3.2 Het opzetten van een experimentlab/ platform actoren onderwijs.	Het creëren van meer kennis over onderwijs t.b.v. ons onderwijs. Sneller/ beter inspelen op de veranderingen in de maatschappij.
Efficiënte en effectieve ondersteuningsmechanisme	3.4.1 Het ontwikkelen van actuele beleid en wetten.	Up to date wetten/ beleid die passen in de "nieuwe" maatschappij.
	3.4.2 Het verbeteren van dataverzameling, beheer en analyse.	Slimme algoritmes moeten zorgdragen dat alle onderwijsactoren data op tijd ontvangen, data van kwaliteit en betrouwbaar, betere flow van data tussen instanties, snellere controle/ analyse en beheer van data.
	3.4.3 Het opzetten van een monitorsysteem ter verbetering onderwijs op alle niveaus.	Reeksen van data, sneller inspelen op een negatieve verandering in een reeks van data, snellere interventies op bepaalde situaties.
	3.4.4 Het ontwikkelen van een efficiënte en effectieve bekostigingssystematiek.	Actuele/ aangepaste normbedragen voor de verschillende onderwijsinstanties
	3.4.5 Het werven van fondsen.	Verhoging investeringsbedrag voor het onderwijs
	3.4.6 Het automatiseren van studiefinancieringssystematiek	Optimaal systeem van verlening en terugvordering van studiefinanciering
	3.4.7 Het optimaliseren van het proces voor het stimuleringsfonds	Optimaal systeem van verlening en verantwoording stimuleringsfonds
	3.4.8 Het opzetten van een communicatie, inspraak en samenwerkingsstructuur tussen actoren onderwijs en met andere stakeholders.	Verbetering communicatie tussen onderwijsactoren en stakeholders
	3.4.9 Het optimaliseren van organisatiestructuren van verschillende onderwijsorganisaties/-instellingen	Organisatiestructuren die leiden tot verlenen van diensten van kwaliteit.
	3.4.10 Het ontwikkelen van transparante en efficiënte processen in het onderwijs.	Nieuwe/ actuele bedrijfsprocessen ten behoeve van het onderwijs
	3.4.11 Het digitaliseren/automatiseren van onderwijsorganisaties	Geautomatiseerde systemen in het onderwijs
	3.4.12 Het beschrijven van roles & responsibilities aan de hand van de processen.	Duidelijkheid voor het onderwijspersoneel wat zijn functie/ taken zijn.
	3.4.13 Het realiseren van een gezamenlijk gebouw voor verschillende onderwijsorganisaties (JFK gebouw)	Gebouw waar de verschillende onderwijsorganisaties (DEA, Dienst Inspectie van het Onderwijs, DPS etc) gehuisvest zijn.
	3.4.14 Het stimuleren van ouderbetrokkenheid.	Meer samenwerking tussen ouders en school/ schoolbestuur/ DEA/Inspectie
	3.4.15 Het maken van een communicatie- en samenwerkingsplan voor alle stakeholders binnen en buiten onderwijs	Betere communicatie en samenwerking tussen stakeholders
	3.4.16 Het opzetten van een onderwijsplatform	Effectieve en efficiënte samenwerking tussen stakeholders

Terug naar inhoudsopgave

	3. Duurzaam verhogen kwaliteit onderwijs	
	Acties	**Resultaten acties**
Efficiënte en effectieve ondersteuningsmechanisme	**3.4.17** Het samenwerken met stakeholders van het koninkrijk aan verschillende projecten	Effectieve samenwerking met het koninkrijk die tot positieve ontwikkelingen leiden in het onderwijs
	3.4.18 Het aanbieden van professionaliseringstrajecten voor onderwijspersoneel.	Meer onderwijspersoneel met skills (up to date, 21st century) in hun vakgebied
	3.4.19 Het aanbieden van training voor en het geven van begeleiding bij leiderschapontwikkeling voor onderwijspersoneel.	Meer leidinggevenden in het onderwijs met een bredere "toolbox" die toegepast kan worden in verschillende situaties (innerpersonal, interpersonal)
	3.4.20 Het verbeteren van werkomstandigheden docenten (functiehuis, veiligheid, zorg)	Meer gemotiveerde docenten en leerlingen, betere resultaten.
	3.4.21 Het aanpassen van het formatie- en taakurenbeleid	Updated formatie- en taakurenbeleid
	3.4.22 Het geven van informatie en voorlichting onderwijs	Meer transparantie over de gang van zaken in het onderwijs.
	3.4.23 Het opzetten van programma's over opvoeding ouders (Nationale opvoedvisie*)	Samenwerking tussen verschilende actoren in het onderwijs vwb de opvoedvisie
Samenhangend onderwijsstelsel	**3.5.1** Het ontwikkelen van beleid voor flexibele en samenhangende doorstroom naar verschillende onderwijsniveaus	Daling percentage zittenblijvers in een onderwijstype na instroming van een ander onderwijstype
	3.5.2 Het ontwikkelen van beleid en curricula dat doorstroommogelijkheden voor verdere studie of intrede arbeidsmarkt vergemakkelijken	Studenten met skills die door kunnen stromen naar een ander onderwijstype of arbeidsmarkt (ondere andere BKS)
	3.5.3 Het ontwikkelen van curricula die inspelen op de behoeften van de lerende en de maatschappij (van knowledge based naar skill based)	Studenten met skills die door kunnen stromen naar een ander onderwijstype of arbeidsmarkt (ondere andere BKS)

	4. Ontwikkeling 21e eeuwse competenties voor een duurzame samenleving en levenslang leren op Aruba en de wereld. Duurzaam verhogen kwaliteit onderwijs	
	Acties	**Resultaten acties**
21st Century skills	**4.1.1** Het ontwikkelen van beleid en programma's ter ontwikkeling van 21st century skills	Leerklimaat creëren voor het ontwikkelen van de 21st century skills
Meertalige vaardigheden	**4.2.1** Het ontwikkelen en invoeren van taalbeleid onderwijsbreed	Actuele taalbeleid
	4.2.2 Het introduceren van Scol Arubano Multilingual in het primair onderwijs	Leerlingen studeren in de Papiamentse taal
	4.2.3 Het oprichten van een Instituto di Idioma Papiamento Aruba	Een Instituto di Idioma Papiamento Aruba dat beleid ontwikkelt, het Papiamento van Aruba waarborgt en dat als steunpunt dient.
	4.2.4 Het ontwikkelen van een nieuwe spellingchecker voor het Papiamento	Nieuwe Papiamento spellingchecker beschikbaar voor iedereen

* Trekker is andere stakeholder buiten onderwijs

	4. Ontwikkeling 21e eeuwse competenties voor een duurzame samenleving en levenslang leren op Aruba en de wereld. Duurzaam verhogen kwaliteit onderwijs	
	Acties	Resultaten acties
Lifelong learning skills	**4.3.1** Het ontwikkelen van vaardigheden leren leren in alle situaties en contexten (zelfsturend leren/actieve leerder/ studievaardigheden)	Leerlingen met een bredere "toolbox" die ze levenslang kunnen toepassen
Culturele competenties	**4.4.1** Het ontwikkelen en invoeren van beleid voor culturele competenties	Leerlingen die de Arubaanse cultuur kennen
	4.4.2 Het ontwikkelen van kunst- en cultuureducatie (curriculum)	Verbreding onderwijsaanbod op het gebied van cultuureducatie
	4.4.3 Het voorzien in toetsen kunst- en cultuureducatie	Toetsbank kunst- en cultuureducatie
	4.4.4 Het vergroten van het bewustzijn m.b.t. culturele competenties	Studenten met culturele competenties
Career skills	**4.5.1** Het ontwikkelen van beleid voor beroepskwalificerende competenties	Actueel beleid beroepskwalificerende competenties
	4.5.2 Het ontwikkelen van curricula op het gebied van beroepskwalificerende competenties	Curricula op het gebied van beroepskwalificerende competenties
	4.5.3 Het zorgen voor goede afstemming tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt via een samemwerkingsverband en platform	Samenwerkingsovereenkomst tussen stakeholders onderwijs, overheidsinstanties en bedrijfsleven v.w.b. de afstemming tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt
	4.5.4 Het voorzien van toetsen beroepskwalificerende competenties	Toetsbank beroepskwalificerende competenties
Duurzaam denken en handelen	**4.6.1** Het ontwikkelen van beleid voor natuur- en milieueducatie	Actueel beleid natuur- en milieueducatie, leerlingen met een duurzame mindset
	4.6.2 Het ontwikkelen van curricula voor natuur- en milieueducatie	Actuele gecontextualiseerde curricula op het gebied van natuur- en milieueducatie
	4.6.3 Het voorzien in toetsen voor natuur- en milieueducatie	Toetsbank natuur- en milieueduactie
	4.6.4 Het ontwikkelen van beleid voor financiële competenties en ondernemerschap	Actueel beleid financiële competenties en ondernemerschap
	4.6.5 Het ontwikkelen van curricula voor financiële competenties en ondernemerschap	Actuele curricula op het gebied van financiële competenties en ondernemerschap
	4.6.6 Het voorzien in toetsen voor financiële competenties en ondernemerschap	Toetsbank financiële competenties en ondernemerschap
	4.6.7 Het ontwikkelen van beleid voor burgerschap en persoonlijke vorming	Actueel beleid op het gebied van burgerschap en persoonlijke vorming
	4.6.8 Het ontwikkelen van curricula voor burgerschap en persoonlijke vorming	Curricula op het gebied van burgerschap en persoonlijke vorming
	4.6.9 Het voorzien in toetsen voor burgerschap en persoonlijke vorming	Toetsbank burgerschap en persoonlijke vorming
	4.6.10 Het ontwikkelen van beleid en programma's voor competenties sociaal-emotioneel leren (SEL)	Actueel beleid sociaal-emotioneel leren, trainingen op dit gebied
	4.6.11 Het creëren van opleidingen op het gebied van duurzaamheid	Meer opleidingen op het gebied van duurzaamheid
	4.6.12 Bewustzijn duurzaamheid vergroten	Afgestudeerden die duurzaam denken en handelen

Terug naar inhoudsopgave

Bijlage: Overzicht stakeholders

- Minister-president en minister van Algemene Zaken, Integriteit, Overheidszorg, Innovatie en Energie
- Minister van Onderwijs, Wetenschap en Duurzame Ontwikkeling
- Algemene Rekenkamer (AR)
- Aruba Futura Foundation (Futura Lab)
- Aruba Hotel and Tourism Association (AHATA)
- Aruba Human Resources Association (AHRA)
- Aruba Tourism Authority (ATA)
- Aruba Trade & Industry Association (ATIA)
- Asociacion Trabao di Hubentud na Aruba (A.T.H.A.)
- Biblioteca Nacional Aruba (BNA)
- Bureau Europese Unie en Koninkrijksrelatie
- Bureau Innovatie
- Bureau Leerplicht (BLP)
- Bureau Nos Atardi (Naschoolse Opvang voor Jongeren)
- Bureau Sostenemi
- Bureau Traimerdia (Naschoolse Kinderopvang)
- Cas di Cultura Stichting Schouwburg Aruba (CdC SSA)
- Centraal Bureau Statistiek (CBS)
- Departamento di Integracion, Maneho y Admision di Stranhero - (DIMAS)
- Departamento di Progreso Laboral (DPL)
- Dienst Inspectie van het Onderwijs (IO)
- Dienst Publieke Scholen (DPS)
- Directie Arbeid en Onderzoek (DAO)
- Directie Cultuur Aruba (DCA)
- Directie Economische Zaken, Handel en Industrie (DEZHI)
- Directie Financiën (DF)
- Directie Natuur en Milieu (DNM)
- Directie Sociale Zaken (DSZ)
- Directie Volksgezondheid Aruba (DVG)
- Docenten van de verschillende scholen, die de enquête hebben ingevuld.
- Educacion Profesional Basico (EPB)
- Educacion Profesional Intermedio (EPI)
- Enseñansa Pa Empleo (EPE)
- Fundacion Ban Uni Man Pa Cria Nos Muchanan
- Fundacion Guia Mi
- Fundacion pa nos Comunidad (FPNC)
- Fundacion pa Nos Muchanan
- Fundacion Respeta Mi
- Fundacion Siñami Paso pa Paso Aruba
- Fundacion Telefon pa Hubentud (131)
- Heart-Centered Leadership Foundation
- Instituto Pedagogico Arubano (IPA)
- Kamer van Koophandel (KvK)
- Kinderrechtencommissie
- Maatschappij via de enquête
- M.A.G.E.C. = Make Aruba a Greener Environment Club
- Mensenrechtencommissie
- Metabolic Foundation' (Brenchie's Lab, Plastic Lab, Mo-B Lab)
- 'Missing Chapter Foundation' (Kinderraad/Kids Council)
- Multi Disciplinair Centrum (MDC)
- Openbare Avondleergangen Aruba-Beroep-sonderwijs (OAA)
- Parke Nacional Arikok Aruba (DCNA)
- Parlamento Hubenil Aruba (FPHA)
- Raad van Advies Aruba (RvA)
- Sindicato di Empleadonan Publico y Priva di Aruba (S.E.P.P.A.)
- Sindicato di Maestro di Aruba (SIMAR)
- Sociaal Economisch Raad (SER)
- Stichting Aruba Birdlife Conservation
- Stichting Avond Onderwijs Aruba (SAA)
- Stichting Educacion Profesional Basico (SEPB)
- Stichting Katholiek Onderwijs Aruba (SKOA)
- Stichting Middelbaar Onderwijs (SMOA)
- Stichting Onderwijs Combina (De Schakel Aruba)
- Stichting Onderwijs van de Advent Zending Aruba (SOAZA)
- Stichting Protestants-Christelijk Onderwijs Aruba (SPCOA)
- Stichting Volle Evangelie Onderwijs Aruba (SVEOA)
- Stichting voor Verstandelijk Gehandicapten Aruba (SVGA)
- Stichting voor Volkshygiëne Wit Gele Kruis Aruba (WGK)
- Sustainable Development Goals (SDG) bureau
- Tienda di Educacion (Conseho of Sosten den Educacion pa bo yiu 161)
- Universiteit van Aruba (UA)
- Veiligheidshuis Aruba

Geraadpleegde literatuur

ATA (2017). Cu Mira pa Futuro. A Destination Development Plan for Aruba 2017-2021. Oranjestad: ATA.
https://indd.adobe.com/view/b3f95bcf-5bf8-4ac1-ac83-6603972460cf

CBS, ATHA e.a. Aruba. 50 jaar sociaal-demografische ontwikkelingen. Oranjestad: ATHA.

Centrale Bank van Aruba (2018). Innovation policy framework 2030. Isla Innovativo. Oranjestad: CBA.
https://www.cbaruba.org/cba/readBlob.do?id=4367

Conscious discipline: *https://www.consciousdiscipline.nl/scholen*

Overheid Aruba (2014). 13.04AB11.082 Leerplichtverordening. Oranjestad: Overheid Aruba.
https://www.overheid.aw/bestuur-organisatie/wetteksten-1304a-leerplicht_42173/item/1304ab11082-leerplichtverordening_10799.html

DEA (2015). Implementatieplan Invoering Kerndoelen Primair Onderwijs.
http://www.ea.aw/pages/wp-content/uploads/pdf/doc-pub/p/Implementatieplan_invoering-kerndoelen-primair-onderwijs-mei-2015.pdf

DEA (2017). Kerndoelendocument Arubaans Primair Onderwijs.
http://www.ea.aw/pages/wp-content/uploads/pdf/doc-pub/k/Kerndoelendocument-EPA-2017.pdf

DEA (2018). Spelenderwijs Ontdekken: De eerste stap op weg naar levenslang leren. Adviesnota Voorschoolse ontwikkeling.
ww.ea.aw/pages/wp-content/uploads/2018/06/VSO_adviesnota-VSO-maart-2018-beh-stuk-dd-20-03-18-nr-DO-10828.pdf

DEZHI, presentation slides NSP “Nos Plan, nos Futuro” 3 december 2018.

DEZHI (2019). Promising sectors.

DSZ (2017). Het Integraal Sociaal Plan Aruba “Transforming lifes” 2017. Rishandroh en Eugene.
Emerencia, D. & Maduro, S. (2018). Nationaal Beleid Beroepsonderwijs. DEA
http://www.ea.aw/pages/wp-content/uploads/2018/06/BO_Nationaal-Beleid-Beroepsonderwijs-Aruba-goedgekeurd-op-29-03-2018-nr-DO-IN-5124.pdf

ILO (2017) Inception Report for the Global Commission on the Future of Work International Labour Office - Geneva. *https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---cabinet/documents/publication/wcms_591502.pdf*

Kessels, J. (2013). Toekomst van het onderwijs in Vlaanderen.

De school - een aantrekkelijke plek voor leren en werken in 2030?. Belgie: de Koning Boudewijnstichting.
https://onderwijs.vlaanderen.be/sites/default/files/atoms/files/Literatuurstudie%20De%20school%20een%20aantrekkelijke%20plek%20voor%20leren%20en%20werken%20in%202030.pdf

Kinderrechten: *https://www.kinderrechten.nl/verdragstekst/*

Mensenrechten: *https://www.echr.coe.int/Documents/Convention_NLD.pdf*

Minister van Onderwijs, Sociale Zaken en Infrastructuur (2007). The learner: Our Focus. Een strategisch nationaal onderwijsplan 2007-2017. Oranjestad: Regering Aruba.

Platform Onderwijs 2032 (2016). Ons onderwijs 2032. Eindadvies. *file:///C:/Users/DEA-LPT-003/Downloads/eindadvies-platform-onderwijs2032-ons-onderwijs2032.pdf*

Scheerens, J., Luyten, H. & van Ravens, J. (2010). Visies op Onderwijskwaliteit. Met illustratieve gegevens over de kwaliteit van het Nederlandse primair en secundair onderwijs. Enschede: Universiteit Twente. *https://www.nro.nl/wp-content/uploads/2014/05/PROO+Visies+op+onderwijskwaliteit+Jaap+Scheerens+ea.pdf*

Schwab,K. 2016. The Fourth Industrial Revolution: what it means, how to respond.
www.weforum.org/agenda/2016/01/the-fourth-industrial-revolution-what-it-means-and-how-to-respond
SDG 4: *http://www.sdgnederland.nl/sdgs/doel-4-goed-onderwijs/*

Sustainable development goals: *www.undp.org/content/undp/en/home/sustainable-development-goals/background/*

Unesco (2012). General Education Quality Analysis Frameword (GEQAF).
http://www.unesco.org/new/fileadmin/MULTIMEDIA/HQ/ED/pdf/GEQAF-_English.pdf

UNHCR (2018). Venezuela Situation. Responding to the needs of people displaced from Venezuela.
http://reporting.unhcr.org/sites/default/files/unhcr%20venezuela%20situation%202018%20supplementary%20appeal.pdf

World Economic Forum (2018). The future of jobs 2018.
http://reports.weforum.org/future-of-jobs-2018/

Cable Impacts Foundations, P21 & SETDA. Building your roadmap to 21st century learning environments. A planning tool for education leaders. *www.roadmap21.org*

Bronnen data:
DEA, afdeling Onderzoek en Statistiek
DEA, afdeling Studiefaciliteiten
Inspectie van het Onderwijs
Directie Financiën

www.ea.aw